

Héiről-héire

Sanfrancisco. A kaliforniai egyetem zsidó hallgatói, a Hillel-diákszervezet vezetésével gyűlést indítottak azon céllal, hogy tehetséges német zsidó ifjakat megfelelő módon támogassák, hogy tanulmányaikat az itteni egyetemen folytathassák.

Birmingham. Az angol közélet vezető személyiségei Birminghamban gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy egy nagy alapot létesítsenek azon céllal, hogy belőle olyan tudósokat támogassanak, akiket faji, vagy vallásüldözés miatt előbbi vezetőpozícióikból kiszorítottak.

London. A most folyó angol parlamenti választásoknál Ramsay Macdonald volt miniszterelnök ellenjelöltje a seahami kerületben E. Shinwell, volt bányászati miniszter, aki zsidó.

New-York. Franz Oppenheimer professzor előadás sorozatot tart az Egyesült Államok területén akadémiák körében és cionista gyűlésekben.

Bucuresti. Iamandi iasi miniszter inter-veniójára a kormány a iasi zsidó kórház számára nagyobb mértékű gyógyszert és orvosi szerszereket bocsájtottak rendelkezésére.

Varsó. A lengyel közlétsársági elnök, Moszicki kihallgatáson fogadta Leib Jaffet, a Keren Hajeszod igazgatóját, amely egy egész órát tartott. Leib Jaffe részletesen beszámolt a palesztinai zsidó munkájáról, amelyet Moszicki nagy érdeklődéssel hallgatott. A lengyel közlétsársági elnök nagy érdeklődéssel hallgatta Leib Jaffe beszámolóját és legmélyebb szimpátiájáról biztosította a zsidóság szociális és kulturális tevékenységét. — A varsói zsidó történelmi kutató társaság felhívást bocsájtott ki a világ összes zsidó történelméhez, hogy közvetlen kapcsolatot tevének a tudományos kutatás tekintetében egymás között.

Bécs. A napokban itt hunyt el 78 éves korában Herman Plaschkes, a zsidó nemzeti politika egyik legnépszerűbb előjárója.

Milánó. A milánói hitközség elhatározta, hogy dr. Gustavo Castelbolognei, volt paduai főrabbi meghívja a milánói főrabbihez betöltésére.

Róma. Senator Ernesto Arton, az olasz gyarmatiügyi intézet zsidó elnöke 67 éves korában meghalt. Arton igen előke zsidó család sarja.

Amsterdam. A „De Joodsche Invalide”, a legnagyobb hollandiai zsidó jótékonyági szervezet akciót indított egy nagy rokkant ház felépítésére, amelyben elhelyezést nyerének a testi hibákban szenvedők is. Az akció sikere érdekében Hollandia miniszterelnöke dr. Collijn és a pénzügyminiszter dr. P. J. Oud november 21-én beszédet tartottak az amszterdami rádió mikrofonja előtt.

Jeruzsálem. A zsidó távirati ügynökség jelentése szerint a Keren Kajemethek az elmúlt évben 340.000 font bevételt volt. Ez a legmagasabb bevétel, amelyet a Zsidó Nemzeti Alap fennállása óta felmutatott. 56 palesztinai születésű abesszini elutazott Palesztinából, hogy jelentkezzenek a népus hadseregében. Hír szerint a népus hadseregében több ezer falassa-zsidó is harcol.

— Zsidó egyetem Párisban, Páris, nov. 26. A „Matin” azt az érdekes hírt közli, hogy a párisi emigráns zsidó vezetők egy egyetem felállítását tervezik. Az egyetem vezetését a legkiválóbb emigráns zsidó tudósokra bízják és szó van arról, hogy Einstein is meghívják. A felállítási költségeket amerikai zsidó bankemberek viselnék.

A Keren Hajeszod jubileumi kampánya Erdélyben

Max Ritter von Anhauch, a bukovinai K. H. elnöke és a Jewish Agency tagja november 12-14 én az erdélyi K. H. kuratórium vására Clujra érkezett, hogy részt vegyen a Keren Hajeszod jubileumi akciójának beindításán. A bukovinai zsidóság nagynevű vezetőjét a clujai zsidóság reprezentánsai meleg szeretettel fogadták. A B. B. páholy és a Wi zo, tiszteletére ünnepséget rendezt. Max Ritter von Anhauch clujai látogatása során több előadást tartott palesztinai tapasztalatairól és a Keren Hajeszod kitűnő munkájáról. A K. H. akció minél sikeresebb lefolytatása érdekében Moritz Geiger, a K. H. jeruzsálemi direktoriumának delegátusa és Vermes Ernő Zs. N. Sz. elnöke is látogatást tettek Clujon folyó hó 24 én s egy nagy mitting keretében számoltak be a zsidóság és cionista világ aktuális problémáiról.

— Bántalmazták a bucaresti egyetem orvosi fakultásának zsidó hallgatóit. Alig pár napja, hogy az egyetem karai megnyitották, máris zsidók bántalmazásáról érkeznek hírek. Mint ismeretes, az egyetemen való felvételtelhez legújában egy speciális felvételi vizsgát kell letenni. A bucaresti egyetem orvosi fakultására mindössze 5 zsidót talált alkalmasnak a vizsgáztató bizottság, amely maga a numerus clausus egyik finomított formája. A cura fuk azonban még így sem elégedtek meg. Amidőn az öt zsidó diák bevonult az orvosi fakultásra, tetlegesen inzultáltak és azonkivül még megfenyegették őket arra az esetre, ha még egyszer be merészkednének az orvosi fakultásra. A többi fakultások hallgatói is bátorságra kaptak ezáltal és legközelebb minegy 50 antiszemita diák gyűlt össze a rektorátus előtt és megtámadták a zsidó diákokat, akik az egyetem kapuján be akartak lépni.

BUTOR modern kivitelben, ebédelő, háló és kombinát szobák garancia **STEINER** c/a mellett legcélszerűbb butorakcióban szereshetők be Str. Avram Iancu 5.

Simleul Sylvaneiben a Mizrahi szervezet imponáns keretek között és nagy érdeklődés mellett tartotta tegnap este közgyűlést, amelyen Silberger Lajos országos alelnök a helyi csoport nevében meleg szavakkal üdvözölte a közgyűlésre megérkezett Justh Moise országos elnököt és Mihály Aladar központi delegátust. Mihály Aladar lelkes szavak kíséretében számolt be a Mizrahi szervezet célkitűzéseiről és az eddigi munkásságáról. Justh Moise a zsidóság mostoha helyzetéről beszélt és a Palesztina-építő munka érdekében fejtett ki lelkes propagandát. Dr. Kertész Samu a vármegyei tiszorlat elnöke ösztentartásra és kitartó munkára buzdítja a tagokat, végül Silberger Lajos berekesztette a gyűlést.

— Egészségünk részére a legjobb szépen csak elég jó. Óvakodjék silány minőségű káros hatású szerszerektől és ne kísérletezzék az egészségével! Alkalmazzon mindjárt kezdettől fogva orvosoktól ajánlott és klinikailag kipróbált gyógyszereket. Több mint 6000 orvos rendkívül elismerő és dicsérő módon nyilatkozott a Togal hatásról és közülük nagyon sokan különösen árthatatlanságát dicsérik s azon tulajdonságát, hogy a szervezet jól tűri. Togal azonnal ható, fájdalomcsillapító szer rheumánál, köszvénynél, ütődészábanál (ischias) ideges fájdalomnál és medulláris betegségeknél.

Az erdélyi zsidóság legkedveltebb találkozóhelye Bucureshti-ben **KATZ** orl. kóser **restaurant** Bucureshti, s'r. Carol 32. I. emelet NYOMATOTT PASZTOR EDE CÉG KÖRFORGÓGÉPEN ORADEA

Zsidó humor

EGY REGI BETEGSEG

Egy bécsi öreg professor, aki a belgyógyászat szakorosa volt, baráti körben a következőt beszéte el:

Egy szép napon öreg zsidó asszony jelent meg rendelőmben. Valahonnan Galiciából jöhetett. Amikor leültem, megkérdeztem, hogy mi je fáj? Az öregasszony azt válaszolta, hogy „mir fehlts an die Kiskesz”. Nem tudtam mi az „kiskesz”, erre bevittam egyik asszisztentemet, aki tudott jiddisül és az meg is mondotta, hogy a „kiskesz” azt jelenti, hogy a belcivel van baj.

Amikor az asszisztensem eltávozott, megkérdeztem tőle, hogy mióta vannak ilyen panaszai, mire az asszony azt válaszolta, hogy „tisobeav” óta. Ezt sem tudtam, hogy micsoda. Újra bevittam az asszisztentemet és megkérdeztem tőle, hogy mit jelent az „tisobeav”? Nem tudhattam, hogy mióta van panasz a páciensnek, mert azt sem tudtam, hogy mi az a tisobeav.

Asszisztentem újra bejött, előadtam neki a kérdést. Erre villámok szórt a szeme és így válaszolt:

— Igen professor ur, a hölgynek panasz a zsidó templom pusztulása óta van...

MAX LIEBERMANN-ANEKDOTA

Egy művelt nemzetiszocialista beszélgetett Max Liebermannnal az antiszemitizmusról.

— Igen, szolt a náci, ha minden zsidó olyan volna, mint Ön, Mester, akkor rendben volna Németországban minden!

Liebermann rögtönözve válaszolt:

— Igen, ha minden árja olyan volna, mint én, akkor rendben volna Németországban minden!

A HATVAN ÉVEN FELÜLI KANTOR

Fenn az égben álta'ános kihallgatás van és először egy hitközségi kántor járul a magas ítélőszék elé.

— Mit óhajsz? — kérdi az Ur.

— Hatalmas Uram — mondja a kántor — nem igazságos, hogy a kántorok általában csak hatvan évig élnek, engedélyezz még tíz évet nekünk.

A kántor után egy ló járult az Ur elé.

— Hatalmas Uram — mondta — a lovak élete oly rövid, engedélyezz nekik még öt évet.

Ezután a kutya állt az Ur elé.

— Hatalmas Uram — mondta — a kutyák élete oly rövid, engedélyezz nekünk még öt évet.

Az Ur visszavonult tanácsosaival, hogy a kérelmek ügyében meghallgassa az ő véleményüket is. Utána kihirdette az ítéletet.

— A kutyát és a lovat eluasított kérelmükkel, ellenben az átalakított kántoroknak adom.

Azóta mondják:

— E Chasen über sechzig Jahr blit, wie e Hund und fresset, wie a Pferd.

KIE A NAGYOBB ELVEZET

Egy jómódu zsidó ember szombat-meghívott egy szegény embert, aki amidőn a házigazdának gyönyörű szép ezüst edényeit látta, álmálódóan hállalkodott az Istenhez.

— Mondja barátom, miért hállalkodik maga annyit az Örökkévalónak az én ezüst-nemülémért, hiszen az nem az Öné!

— Igaz válaszolt a szegény hitsorsos, de az edények szemléléséből ép olyan élvezetem van, mint Önnek.

— De Ön csak addig élvezi azt, míg a étkezés tart, azután leszedik az edényeket és elszájják?

— Ez is igaz, de ugyanakkor Ön sem látja azokat.

— De nekem jogom van azokat eladni és a befolyó összeget élvezni, amit Ön nem tehet.

— Ha azonban Önnek azt el kell adni — az Önre nézve nagy csapás lesz.

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL: ORADEA Strada Iosif Vulcan No. 4. Telefon 444.

ZSIDÓ HETILAP Főszerkesztő: Wasserstrom Sándor - Leitner Zoltán Felelős szerkesztő:

ELŐFIZETÉSI ARAK Belföldön: Hitközségeknek és vállalatoknak 500, magánosoknak: egész évre 300, félévre 160, negyedévre 85 lei, külföldön: 120—80, 45, 25 ct., 130, 95, 50 dinár, 25—15 Pengé, 10—5 Dollár

Egységes front

Minden akciónak meg kell legyen a maga gyümölese. Csak az a kérdés, hogy mennyi idő alatt érik meg, egy felvetett eszme és milyen körülmények folytán következnek be az „érés” ideje.

A romániai zsidó közéletnek nem volt az egyesülés óta olyan vezérterfia, aki ne hirdette volna sajtóban és szórókéken, templomokban és nagygyűléseken a romániai egymilliónyi zsidóság összefogásának szükségességét a felburjánzó és mindinkább erősödő antiszemitizmussal szemben. Többek között a „Népiük” is évek óta hirdeti, hogy a zsidóság kellő felvértezettségéhez és ellenállásához okvetlenül szükséges, hogy minden párt és egyéb érdekek háttérbeszorításával azon kell dolgozzék, erje legvégső megtestesítésével, hogy amikor a romániai zsidóság nevében beszélnek, akkor ne akadjon egyetlen frakció sem, amely azt merészelné mondani, hogy az illető nem a nevében beszélt. A „hidverés” kérdését állandóan felzártn tartottuk és a négy országgrész zsidóságának mentalitásbeli differenciáját jól ismerve, mégis mindenkor azt hangoztattuk, hogy nincsenek áthidalhatatlan ellentétek az okirányosság, Erdély, Bukovina és Bessarabia zsidósága között, nincsen olyan vallási differenciálódás és nincsen olyan politikai ellentét a zsidó párt és az Uniuca E. R. között, amelyet ne lehetne jóakarattal és megértéssel áthidalni.

Ez a felfogás uralkodott minden felelős zsidó tényezőn amíg bekövetkezett az, amit joggal várt az ország egész zsidó közönsége.

Most végre megindult az akció, amelynek első praktikus eredménye is meg volt. Az ország miniszterelnökénél deputáció volt a napokban. Egy gondolatlan, egy akarattal és egyforma kívánsággal vett részt ebben a deputációban minden frakció, párt és felfogás. Nem volt külön Zsidó Párt és nem volt UER, nem volt ortodox, occident és szefárd, csak zsidó volt ott Tatarescu miniszterelnök dolgozószobájában. És egy millió hü és lojalis, kötelességét mindenkor mindenben hűségeen teljesítő állampolgár nevében kértek a miniszterelnököt, hogy vessen véget a lelketlen agitációnak.

Az esemény sulypontja két eredőből áll. Az egyik: hogy a romániai zsidóság végre egymásra talált és egységesen lépett fel a létét veszélyeztető agitációval szemben. A másik: hogy az erőskezü miniszterelnök és a belügyminiszter biztosították az ország egységes zsidóságának reprezentánsait, hogy minden erővel biztosítsák az ország nyugalmát és nem en-

A Népszövetség megkezdte tárgyalásait a zsidó szervezetekkel, a német menekültek ügyében

Genf, November 28-án megkezdte tanácskozásait az a bizottság, amelynek jelentést kell tenni a tanács előtt azokról a megteendő intézkedésekről, amelyek a németországi menekültek ügyét nyugvópontra juttathatják. A bizottság elnöke Sir Horace Rumbold, Genfben való megérkezése után azonnal érintkezést keresett a zsidó szervezetekkel, amelyeknek képviselői Genfben időznek. November 28-án először James G. Macdonald tette meg jelentését, a Népszövetség mint menekültügyi biztost annak idején az ügy intézésével meg-

szólt. December 2-án a Jewish Agency, az Ica, Board of Deputies of British Jews idegenügyi bizottsága és az Anglo Jewish Association adják elő terveiket a német-zsidó kivándorlási problémával kapcsolatban.

Egyidejűleg ezzel a konferenciával gyűlés tartanak Genfben a zsidó szervezetek megbízottai is, tizenkét nagy zsidó organizáció kiküldöttel, (az ICA kivételével) A konferencia célja, az eddig kivándorolt zsidók jogi helyzetének biztosítása, a befogadó országokban és a további kivándorlási akciónak megszervezése.

Elégtétel Niemerower főrabbi megsértéséért

A metropolita kivezettette Robut az egyháztanács üléséről

Bucurestiből jelentik: Ismeretes, hogy Puiu Visarion cernautzi metropolita beiktatásán a meghívott Niemerower bucaresti főrabbit kiutasította az épületből Robu euzista képviselő. A főpap sajnálkozó és bocsánatkérő levelet küldött a főrabbinak és ugyanakkor levélben értesítette Robut, hogy mint az egyháztanács tagja nem látogathatja addig az üléseket, amíg bocsánatot nem kér a főrabbitól.

Tegnap volt az első egyháztanácsi gyűlés és azon Robu dacára annak, hogy meg sem hívták, megjelent. Erre Puiu Visarion személyesen ment a telefonhoz, felhívta a főügyészt és kért te, távolítsák el a teremből Robut. Percek alatt megjelent a főügyész két rendőrtisztrel és a főpap kérésére kivezettek az egyháztanács üléséről Robut.

Antiszemita kilengések Posenben

Varsó. A poseni egyetem nemzeti demokráta pártba tömörült diákjai megtámadták a poseni chaluco otthonot és összetörték annak berendezését. A támadás akkor történt, amikor a chalucok mezőgazdasági munkán voltak és csak a folyóvíz foglalatokból leányok voltak otthon. A támadásnak ellenálló lakosok nagyon súlyosan bántalmazták.

A varsói zsidó kereskedők kezdeményezésére a napokban a lengyelországi zsidó kereskedő organizációknak szervezeti gyűlést tartottak Varsóban, azzal a céllal, hogy megszeressék az ország kiskereskedőit egy egységes szervezetbe. Többórás tanácskozás indították a tanács megalakulását.

Kettővitzban, a lengyel fővárosban, a zsidóság harminc delegátusa gyűlést tartott.

— Az ország egységes frontot kért a németországi zsidó menekültek ügyében. A németországi zsidó menekültek ügyében a Népszövetség biztosa, Sir Horace Rumbold, Genfben való megérkezése után azonnal érintkezést keresett a zsidó szervezetekkel, amelyeknek képviselői Genfben időznek. November 28-án először James G. Macdonald tette meg jelentését, a Népszövetség mint menekültügyi biztost annak idején az ügy intézésével meg-

gyűlést tartott. December 2-án a Jewish Agency, az Ica, Board of Deputies of British Jews idegenügyi bizottsága és az Anglo Jewish Association adják elő terveiket a német-zsidó kivándorlási problémával kapcsolatban.

Egyidejűleg ezzel a konferenciával gyűlés tartanak Genfben a zsidó szervezetek megbízottai is, tizenkét nagy zsidó organizáció kiküldöttel, (az ICA kivételével) A konferencia célja, az eddig kivándorolt zsidók jogi helyzetének biztosítása, a befogadó országokban és a további kivándorlási akciónak megszervezése.

A besszarábiai zsidóság nagy nyomora

Százezer zsidó éheznek az inségsújtotta vidékeken

Chisinau. A besszarábiai zsidóság helyzete rendkívül kétségbeesett. Egykor teli élőkamrához hasonló országként a legutóbbi szárazság teljesen tönkretette. A zsidóság képviselői többször összejártak már, hogy megbeszéljék azokat a módokat, amelyek lehetővé tennék egy nagyszabású segítőakció lefolytatását. Egy központi segítőbizottság már összeült Bucurestiben és meg is kezdte működését. De ezáltal nem pillanatnyi segítségéről van szó, hanem produktív akadémizációról sokszemélyi zsidó kisbizottságok, akik ma nem tudják sem maguknak, sem gyermekeiknek a legszükségesebbet sem előteremteni. Produktív segítséget akart ugyan nyújtani a Jewish Colonisation Association (ICA) de tudvalegőleg ennek működését a szélsőjobboldali sajtó uszítására kormány nem engedélyezte.

A múlt hónapban volt egy összejövetele a besszarábiai hitközségeknek, amelyen Cahul, Cetatea Alba, Ismail és Tighina kerületek 23 hitközsége közül 21 képviseltette magát a Romanesztiben (Tighina megye) megtartott ülésen.

Monteac, izraeli hitközségi elnök megrázó szavakkal ecéltette az éhségvidék helyzetét. Konkrét adatokkal bizonyította, hogy Dél-bessarábia zsidósága nem tud gondoskodni a napi ellátásáról sem és tízezernyi zsidó család éhhalálának van kitéve.

Ellman, a cetateai-albai zsidóság képviselője kijelentette, hogy ezáltal nem kis alkalmi segítségéről lehet szó, hanem nagyszabású existencia megemeléséről, amelyhez az egész ország zsidóságának hozzá kell járulni. Ha céltudatosan és tervszerűen haladna egy ilyen segélyakció, akkor még meg lehetne menteni a szerencsétlen családok ezreit. Gondoljunk arra — mondotta Ellman — hogy 100.000 zsidó lélek megemeléséről van ezáltal szó.

Az antiszemita agitáció

A rendkívül nagy nyomorhoz és a szárazság okozta szerencsétlenséghez hozzájárul még az antiszemitizmusnak rendkívül megerősödése a besszarábiai városokban és falvakban.

A legextrémebb uszítás folyik Cetatea-Alba kerületben. Sokat szenvednek az itteni zsidók, a különféle antiszemita pártalakulatoktól. Nincs egyetlen falu sem, ahová ne hintették volna el még az antiszemitizmus kártékony magvát. A zsidóellenes provokátorok azt hirdetik, hogy minden bajnak a zsidók az oka. Még a szárazságot is a zsidók tészik felelőssé. A „Frontul Romanesc” a zsidókat, a „Minden a hazáért” szervezetét mindenhova elküldi képviselőit. Gyűléseket és megbeszéléseket tartanak, amelyeknek egyetlen tárgya a zsidók elleni harc. Az általános éhínség jó céger arra, hogy vele a zsidók ellen uszítsanak.

A kormány biztonsági szervei ügyelnek ugyan a rendre, de nem akadályozzák meg ezt a kulturmérgezést, amelynek csak később mutatkozhatnak majd veszélyes következményei. A sokat szenvedő parasztságot állandóan tüzelik a zsidók ellen és bünbakként akarják odaillesíteni a lakosság elé.

Főképpen a német hitleristák dolgoznak cetateai-albai kerületben erősen a zsidók ellen. Cetatea-Alba-ban állandóan retteg a zsidók.

A német kolonisták Cetatei legelősebb harcot hirdetik a zsidók ellen. Bár a kezüknek csak kis részük van, mégis mindenkor békekövetnek az országban.

mozgalmához és általános gazdasági bojkottot kezdtek a zsidók ellen. A régi barátok most halálal ellenségei a zsidóknak. A német kolonisták a zsidók helyzete lehetetlenné vált. Borodinoban legutóbb sok ezer kolonista gyűlt össze, ahol véresszájú agitátorok nyíltan tüzeltek a zsidók ellen és őket okolták az összes gazdasági bajokért. Az iskolák fűszaga kampóskezzel vonult fel a gyűlésre. Mihaileni közegben, amelyet oroszok laknak, szintén antiszemita gyűlést tartottak, Tatarbanarban is volt egy czuzista gyűlés, amikor a zsidó lakosság a legnagyobb kétségbeeséssel figyelte, hogy miképpen agitálnak ellene.

Kétségtelen, hogy a hitlerizmust és czuzizmust minden akadálytól mentesen tudják terjesztetni az éhségsújtotta besszarábiai megyékben és sokizben nyíltan uszítanak pogromra.

Uj fejlődési lehetőségek előtt a bucuresti-i orth. hitközség

A hitközség elnöke újra Winkler Mór lett

A bucuresti zsidóság minden tekintetben mint zsidóság, eltekintve attól, hogy a vallás tételes törvényeinek egyrészt nem respektálták eléggé. Így az „ortodox” szónak azt az értelmezést, amelyet mi erdélyiek látunk magunk előtt,ők nem tudják megérteni. Kitarják szívüket, kinyitják zsebüket, ha zsidó ügyről van szó, de a kösernek, vagy a szombat szenté genek lényegét a bucuresti zsidóság zöme nem fogja fel a mi értelmezésünkben.

Az imázsnyáltozás folytán, meg a megnövekedt erdélyi viszonyok következményeképpen, igen sok erdélyi vallásos zsidó került le a fővárosba, ahol nem tudtak beilleszkedni a nekik idegen zsidó környezetbe, ezért külön hitközséget alapítottak. Ez a hitközség rövid fennállása alatt csodálatos fejlődésen ment keresztül. Hála azoknak a lelkes férfiaknak, akik az élen állottak eddig. De még rapidabb fejlődés előtt áll az új vezetőség megválasztása óta. A legutóbbi hitközségi választásokat előzeten bizonyos „harcol” előztek meg, de végül a régi bevált elnököt, Winkler Mór választották meg újból az erdélyi hitközség elnökének.

Winkler Mór alapítása óta vezet páratlan agilitással az ügyeket és Weisz Jenő, igazgató mint társának méltó segítőtársa. A elnökök: König Miksa és Lázár Sámuel, a Grupajul igazgatói.

A hitközség vezetősége a hitélet minden ágára kiterjedő gondossággal vezeti az ügyeket. Egy minta Talmud-törát tartanak fenn, ahol igazi vallásos nevelésben részesítik a főváros czernyi esábitásnak kített ifjait. A von kívül számos szegénykegyelet bonyolítottak le, tűzifaakcióit és hascolókat. Az évi nagymunkában a Tóra előtt nagyobb adományozások követték. Így Weisz Jenő igazgató 20.000, ael igazgató 25.000, König Miksa 10.000, Winkler Mór hitk. elnök 15.000, 000, Winkler László 10.000.

a kiküldött agitátorok. Zsidóellenes plakátok felennek meg a falvak házáin, amelyeken a zsidókat mint a nép kiszípolozóit állítják be.

A Frontul Romanesc egyik vezére Al Rotta ügyvéd és képviselő nyílt levélben írja, hogy mindenki lépjen be a félkatonai szervezetbe hogy felszabadítsák a parasztságot a „zsidó iga” alól.

A zsidóság védekezése

A besszarábiai zsidóság kétségbeesett helyzetére, már a zsidóság országos reprezentánsa, felhívták a miniszterelnök és belügyminiszter figyelmét. Megfelelő adatokkal és dokumentumokkal alátámasztva, memorandumot nyújtottak át, amelyben megírják, hogy

100.000 zsidó kétségbeesetten vár erkölcsi és anyagi támogatást Bessarábiában és nagyon kéri, hogy a szélsőséges antiszemita agitációnak vessenek véget, mert a gazdasági összeomlás mellett, életük is veszélyben van az elkeseredétt és felbujított falusi lakosság körében.

Az ország miniszterelnöke és illetékes belügyminisztere megértéséről biztosította a deputációt és reméli lehet, hogy rövidesen megszűnik az a szélsőséges zsidóellenes megnyilatkozás, amely a nyomorgó besszarábiai zsidóság napjait az utóbbi időben olyannyira megkeserítette.

Dávidovits Zoltán 8.000 leir.

Az új vezetőség már mintaszerűen berendezett irodahelyiségeket bérelt néhány nappal ezelőtt és a Talmud Törának egy három terem ből álló épületrészt, szép udvarral,

Hézagpótló nagyszemélyi intézmény a bucuresti hitközség, amely egy erősen zsidó-lakta fővárosban valóban nagy missziót teljesít, mert egészen bizonyos, hogy magvát képezi egy maindem terebélyes fáva növe nagyszabású közösi keretnek.

Itt végül felemlítettük, hogy a fenti vezetőség többi tagjai kikből állnak. A két elnökör, és két alelnökön kívül gondnokok: Adler József és Gelbstein József, pénztárnok: Milgram Ernő, ellenörök: Fischer Vilmos, Hirsch Márton, Schwartz Mór.

Hitközségi választmány: Neuschloss Sámuel, Gross Jenő, Schönberger Jenő, dr. Stern Herman, Katz Pinkász, Rosenbaum Géza, Klingger József mérnök, Fuchs Viktor, Winkler Sándor, Rippper Márion, Rosenberg Fülöp összesen tízenyolc tagú választmány.

Valamennyien munkás és a hitközség fejlődése érdekében dolgozó zsidók, akik szívükön viselik a kiesi de életérés közület érdekét.

SIESTA magánygyógyintézet Oradea Reg Carol II. No. 10. Etaj I. elvállal mindennemű belegeket úgy kezelés, mint operációra. Szabad orvosválasztás, kényelmes szobák, megbízható orth. kóser konyha. A mai viszonyoknak megfelelő mérsékelt díjazás mellett. Telefon: 66. Ejjel és nappal orvosi szolgálat

Karácsonyi vásár! Jó és csillár ajándékok érkeztek a „nardo”-ba kedvező részvételre is kaphatók, Oradea, Str. Avram Iancu 1.

HETI GLOSSZÁK

A béke Nobel-díjat nem adják ki

Az egész világ érdeklődéssel várta, hogy kapja ebben az évben a béke Nobel-díjat. Azokat szokták jutalmazni ezzel, akik a legutóbbi időben legtöbbet tettek a világbéke érdekében. Es a stockholmi komité szenzációs döntést hozott. Megállapították, hogy ebben az évben senki nem méltó arra, hogy megjutalmazzák a béke-díjjal. A döntés „szencziót” kellett, bár rendkívül logikus volt. Mert hogyan nevetett volna világ közvéleménye, ha azon a napon, amelyen háborus szankciókat léptettek életbe egy nagyhatalom ellen, valakit megjutalmazni a békedíjjal. Mert kit szoktak ezért jutalmazni? Vagy egy író, vagy egy politikus. Az írók az utóbbi években mindenfélé az uralkodó irányzat behódoló lettek. A politikusok meg az olasz „sacro egoismo” elvét vallják. A szent önzés uralmát, a kollektív emberi társadalom nagy kérdéseinek háttérbe szorításával. A béke Nobel-díjat legutóljára Henderson kapta. Ez a nemrég elhunyt nagy angol politikus, aki csodálatos módon, mint egy álmjáró utazta a világot. Mert a legfegyverezési konferenciának sikere legyen. De hiábavaló volt minden igyekezet, mert a leszerelési konerencia csődöt mondott és soha olyan fegyverkezési lázban nem volt a világ, mint épen napjainkban. Ma a túlzó nacionalisták uralják a világot. Nincs sehol már Wilson, aki a jesajasi gondolatot akarta megvalósítani a Népszövetséggel. Es a saját állama nem lett tagja a Népszövetségnek. Es egyedül, elhagyatottan halt meg, ez a nagyszívű béke-barát is. A világ demokráciája fáradt és szennlis lett. Atengedte a teret azoknak, akik minden igyekeztükkel a háboru fúriát akarják rázuditani a világra. Abesszinia földjén már megkezdődött a „föpróba”. Bizonyára ott vannak már a különböző hadi szakértők, akik tanulmányozzák, hogy melyik repülőgép tudja a legbiztosabban vinni a bombákat és melyik vág nagyobb rendet az élő emberek soraiba. A fasszimusok nagyzási örületbe kergetik a népeket és elnémutak a béke hangjai mindenfélé. Nincs méltó ember arra, aki megkaphatná a béke-díjat.

Eddig a fizikai Nobel-díjat 39 esetben, a rémiait 31, irodalmi 33, orvosi 33 esetben és végül a béke-díjat csupán 28 esetben osztogatták.

A szaszovi rebbe csouálatos életéből

Rabbi Majse Leib, a szaszovi caddik fiatal korában kettős életet élt. Nappal lohogó állhatatl a törának szentelte minden idejét, de mielőtt eljött az este, más ruhát vett magára és indult azokba a helyiségekbe, ahol a könnyelmű ifjuság játékkal, dallal és táncal töltötte az idejét. Együtt táncolt velük és együtt énekelt velük a csalfa dalokat olyan csodálatos hangon, amelyen csak Dzvíd furulyájából szállhatott fel. Pirkadátkor azután egyszerre eltűnt közülük, hazatért, felöltötte ismét nappali ruháját és „önnyes állhatatl hozzáfogott a reggeli imához.

Amikor azután évek múltán a híres szaszovi caddik lett belőle és hívei napról-napra szaporodtak, a szombat és ünnepnapokra megszerveződte a hozzászereglő idegenek között megátogatta egyik tagja a mulató társaságnak is, akivel fűszára idején együtt töltötte a táncos, dalos éjszakákat. Az idegen azonnal megismerte a rabbit és megdöbbenve gondolta: Mi ilyen kitünően érti ez az ember, hogy becsapja az egész világot. Mennyire rajongának érte, holott valamikor együtt táncolt és mulatozott velem és semmivel sem különb a hozzám hasonlónál. De amikor ez a gondolat „hozzám hasonló” áttekkázott benne, a rabbi rávetette vidám tekintetét és emberünk úgy frezte, hogy „tisztá fiz gyal fel benne, amely átjárja tiz-

ták szét. Ez is bizonyítéka annak, hogy a tudomány terén eredményesebben dolgoznak az emberek, mint az együttélés problémájának megoldásán. Sajnos, ugy hisszük, még a világ és könnyóccánjának kell elfolyni a világot gon, amíg a csodás jesajasi gondolatok urra lesznek az emberek fölött. Jesaja próféta olyan nép gyermeke volt, amely mindenkor elítélte a háborut és undorodott a vértől. A békedíjat, amelyet eddig összesen 28-an kaptak meg, két zsidó is fel tud mutatni, H. Fried-et (Wien) és Michael Asser-t (Amsterdam).

Ha valahogy beleszólhatnánk a Nobel-

bizottság dolgaiba, azt mondanánk, hogy ne egyes embereknek adják oda a körülbelül 10 millió lei összeget reprezentáló díjat. Ne egyes politikusoknak, vagy íróknak. Osszák szét a nép egyszeri gyermekei között, akik sem a Fokföldön, sem Kamesatában, de még Abessziniában, vagy Szíliában sem akarnak háborut. Őlni, gyilkolni, hadi-sikereket elérni csak akkor akar a tömeg, ha arra uszítják. Es ma — sajnos — mindenfelé csak ez az uszítás hangja hallatszik.

Ebben az évben nem békedíjat osztogattak, hanem olasz hadiermeket. Es Európa kö-

Standard RADIO SUPER 36 5+1 CSÖVEL 19-2000 M. TAVKAPCSOLO FINOMBEÁLLÍTÁS AZ ÖSSZE MŰSZAKI ÚJÍTÁSOK FIGYELEMBEVÉTELEVEL SZERKEZTVE. Kapható: „MUSICA” B-dul Regele Ferdinand 9. „LEONARDO” Str. Avram Iancu 1.

neki: Egy forintot, egy cipőt és egy fehér ünnepi köntöst és miután megáldotta, utjára bocsátotta.

Rabbi Majse Leib gyalogosan indult el a nagy utra és este, midőn a vándorlástól fáradtan egy faluba érkezett, különös nyögésre és sóhajásra lett figyelmes, mely egy bereteszt pinceablakon keresztül szűrődött ki. Közel ment az ablakhoz, beküldött a pincébe és megtudta, hogy egy koresmáros van ott elzárva, mert a földesurnak háromszáz rubellel adós maradt. Rabbi Majse Leib először a nála levő kenyeret nyújtotta le a fogolynak, azután mintha ismerős lenne a faluban, minden kérdészküdes nélkül elindult az uradalmi kastélyba, benyitott a földesurnához a felszólította, hogy azonnal bocsássa szabadon a koesmárost és fogadjja el váltásdíjjal a nála levő forintot.

A földesur tágra meresztett szemekkel nézett a vakmerő fiúra, aki ugy adta elő kérsét, mintha titokzatos kincsrel akarná megajándékozni és a koresmáros háromszáz rubellel adósságát egy forinttal akarta megváltani és félig bosszankodva, félig nevetve ajtót mutatott neki. De alig távozott az ifjú, a vágy, hogy a bebörtönözött zsidót kiszabadítsa, olyan erővel fogta el ismét, hogy szinte felszakította a földesur ajtaját és kigyult arccal kiáltotta feljelle: „Es én azt mondom, hogy szabadon kell, hogy bocsássa! Fogadjja el tőlem a forintot és engedje az embert szabadon!” Abban az időben

A szaszovi caddik hét éven keresztül látogatta Rabbi Smelke, a szentéletű nikolsburgi rabbi híres talmudiskoláját. Amidőn a hét év eltelt, a nikolsburgi rabbi magához hívatta és röviden csak ennyit mondott neki: „Most már hazamachetsz.” Ezután három utraválót adott

zépén 500.000 zsidó embert itéltek éhhalálra a teuton furaik. Most nincs ideje ilyen díjakat osztogatni, most a „gyilkosok” korszaka van itt, és nem tudják, hogy nem-e készül ellenük, a mai generáció ellen olyan meérenyet, amely nem csak hennükkel, hanem gyermekeink életét is örökre megnyomorítja és tönkreteszti.

A „báró” hamvai Palesztinában

Az egész világot bejárta a megható hír: A „báró” hamvai elszállítják Palesztinába, Ieruzsálembe. Adéláde bárónőnek hamvaival együtt. A nagy zsidó filantrópnek Edmund Rothschild bárónak utolsó kívánsága volt ez, mondotta fia Maurice báró, a Jahrcéit alkalmából. Erdekés ez a hír és megható. A világ egyik leggazdagabb embere, akinek a gálat mindent nyújtott, amit egy zsidónak nyújthat és az élet mindent adott, amit embernek adhat, nem a modern Babel zürzavarának hangjai mellett akar nyugodni, hanem ott az ősi zsidó földön, ahol Abraham, Izák és Jákob őstatyák hamvait nyugásznak. Rothschild bárónál tehát nem egy gazdag ember muló szeszélye volt, hogy zsidókat kielepít az ősi földre, hanem mélyszégyes nagy érzés, amely kihát a síron túlra is.

Bámulatos melegség árad ki ebből a végakarattól, az a főre szeretet, amellyel csak egy az egész zsidó lényegét átérző és átfogó emberi lélek tud produkálni. De nem csak tényként regisztrálhatjuk ezt, hanem memento is lehet azoknak, akik még mindig álomképcen után szaladgálnak. Akik még ma is Hitlerék és a többi faszizmusok korában arról álmodoz-

nak, hogy élned és halnod kell, azon a földön, amelyre a véletlen sors rendelt. Eltűnik kell a gálatban, mert 16 millió zsidó nem mehet egy területre, még akkor sem, ha menni készülne. Nem mehet, mert kiadna nekünk „helyet a nap alatt”? Főleg az asszimiláns zsidóknak lehet ez emlékeztető, ez a rothschildi gesztus. Azoknak, akik mindég a maguk régi gitári korbá való nőitájukat fujják. Akik nem tudják még mindég elképzelni másképen az életet, miot hogy fajt is lehet változtatni, akik csendes ráoktrofálással hirdetik a népekbe való beolvadás szükségességét. Elhalkult az utóbbi időben ezeknek a zsidóknak a hangja, de a tűz a parázsra áttit izzik és nem elűdt ki teljesen.

Rothschild Edmund báró hamvai egy nagy ocellinár fedélzeten elindult majd rövidesen a franciák földjéről — Palesztinába. Aljunk meg egy megható pillanatra a „báró” utolsó kívánsága előtt...

„Egész Grodno veri a zsidókat”

- írja egy bukovinai német újság -

Már több ízben írtunk róla, Ietunk arról, hogy Bukovinában Berlinből irányított németnyelvű hecc-lapok léteznek, amelyek állandóan a zsidók ellen fúzelnek. Így legutóbb is nagy cikket ír az egyik lap az „égető” lengyel-zsidó kérdésről” és hivatkozik a vilnai „Slovo” című lap cikkére. Ez a lap írta azt is, hogy „néhány ezer ember, a grodnoi lakosság részvezt a zsidóellenes kilengésekben — tehát egész Grodno veri a zsidókat. Mert le kell számítani a gyermekeket és az asszonyokat.” Es ezen után azt kérdezi a „Slovo”:

— A grodnoi zsidók egészen mások, mint a csendes és aláztos vilnaiak. Grodnoiban a zsidók öntudatosak — arrogánsak. Egyszóval: a régi litván zsidókból lengyel zsidók lettek, a vilnaiakat is megvernek, ha nem állana védelmükre a rendőrség.

Most tehát már tudjuk, miért verik a lengyel zsidókat. Öntudatosok és így, ami más népnél erősebb, az — ha zsidókról van szó — arrogancia. Erthető ebből az is, a lengyel lap szerint, hogy öntudatosnak nem szabad a zsidóknak lenni. Ez az uralkodó népek privilégiuma. A zsidóságnak csak az aláztosság jár ki. Ha a zsidó viszont aláztos és félnék, akkor

részére nélkülözhetetlen a krém szerű habot képező LETON szappan, mert mosás után olyan lesz az arcod, mint a legfinomabb krém használatával

A maif, leányos arcboríték megőrzőre használja a LETON szappant az alább leírt módon.

Szabály: Esténként mossa arcát a LETON szappan krém szerű habjával. E gyengéden ható krémes habot hagyja arcán néhány másodpercig. Utána öblítse le bő melegvízzel, majd hőveléni hidegvízzel. Ez az egész! Másnap reggel friss, hársnyosan láte arc fogja a tükörben mosolygva nézelni!

Ezen módon kezelie az arcot, többet is, most bármilyen kora, hűvösen, ha este lefekvés előtt alkalmazod. — A LETON szappan hatásai nagyszerűen látszanak az arcod LETON arcaj és LETON pudr.

Kapható 22 leíratt gyógyszerárban, drogeriában és illatszertárban, valamint a főraktárban Pariumeria Royal Oradea Suspendage

egy bánnak vele, mint egy szolgálóval. Akkor kigunyolják, megvetik és minden ucagyerek kövel dobálhatják. Ha azonban öntudatos — akkor egész Grodno veri őket, és Vilna is ütné, ha nem állana ott védelmül a rendőrség. Elég tettel ír erről a csernovitzi antiszemita újság. Örvend, hogy nem csak Németországban, hanem Lengyelországban is verik a zsidókat. „Kell legyen valami az antiszemitizmusban, ha mindenütt ütik a zsidókat” — mondja a csernovitzi zsidó újság. És a „Slovo” szerint azért ütik őket, mert öntudatosak, azaz „arrogánsak”.

Hát mit tegyen a zsidó, hogy szeressék? Legyen aláztos? Megvetik. Legyen öntudatos? Agyonverik... Mit tegyen, oh Uram Teremtőm, mit tegyen?

gározni kezdett az örömtől, mert ebben a pillanatban kétszeresen apának érezte magát és kitar szívében összelelekezett a menyasszony apjának elérzékenyülése, a völégény apjának büszkeségével és olyan boldogan hallgatta a zenészek muzsikáját, mint még soha ezelőtt és az emberiség minden örömet és fájdalomt hallotta kiesendülni a jártékukból. Midőn a zenészek befejezték a dalt, a szaszovi így kiáltott fel elragadtatásban: Bár megadtnék nekem, hogy azon a napon, midőn földi küldetésemet befejezem, ezt a dalt muzsikálnák a síromnál.

Nem sok év múlva — ez az óra és ez a ki-jelentés már rég el volt felejtve — a szentéletű szaszovi cáddik, Rabbi Majse Leib halála után történt: hóvizataros téli napon, egy szánkó repült a havas országúton, melyen zenészek lakodalomra igyekeztek. Vidáman szállt a szánkó a havas országúton, a zenészek dudorásznak az uton, hirtelen elragadtak a lovak, letértek az országútról és vad rohannással szeltek a havas mezőket. Hiba próbálják őket megfékezni. Mindig gyorsabban és gyorsabban rohantak és mintha határozott céljuk lett volna, egy irányban száguldtak hegyen-völgyön át. Végre egy temetőben megállottak. A zenészek itt nagy sokaságot pillantottak meg, megkérdezték, hol vannak, kit fementek és amikor megtudták, hogy a szaszovi cáddik temetésére érkeztek, eszükbe jutott a régi lakodalom amikor a szaszovi rabbi előtt látszóiták a régi elfelejtett dalt. A zenészeket is megismerték az emberekben kigyult az emlékezés lángja és egyszerre minden oldalról ostromolni kezdte őket: „Látszótok a régi lakodalmi dalt!” És a szaszovi rabbi sírjánál sírni kezdtek a hegedők.

Csak esőbb tudták meg a chászidok, hogy mi volt a rabbi késedelmének az oka. Milon a templomba indult, utközben gyermekecsinást hallott. Belépett a szobába és látta, hogy a gyermek egyedül van, az anyja és az egész család a templomban ajátoskodott. Ekkor a rabbi karjára vette a síró gyermeket és ddig játszadozott vele, amig elaludt.

A szaszovi emberszeretetről beszél

A szaszovi mondta egyszer híveinek: Hogy hogyan kell szeretni embertársainkat, azt egy paraszttól tanultam meg. Ez több társával a koresmában ült, ahol együtt iddolgáltak. Sokáig hallgattak a paraszt és a többiek is mély hallgatásba merültek. De midőn a sok ital elfogyasztása után szíve már csordulig telt érzéssel, így szólt a szomszédjához: „Mond, szeretsz te engem, vagy nem szeretsz?” A másik így felelt: „Nagyon szeretlek!” Ekkor szomoruan újra megszólalt a paraszt: „Te azt mondd, hogy szeretsz és nem tudod, mi fáj nekem. Ha igazán szeretnél, akkor tudnád.” A másik erre egy szót sem tudott válaszolni és a paraszt ismét mély hallgatásba merült. És én akkor megértettem, hogy az igaz ember szeretet az, midőn megérezzük felebarátunk fájdalmát és igyekszünk segíteni rajta...

A szaszovi és a zenészek

Rabbi Majse Leib egyszer két szegény árva házasságot össze és gondoskodott, hogy ezek a lakodalom napján ne érezzék árvaiknak és elhagyatottknak magukat. Midőn a baldachin magasba emelkedett a két árva fölött, akik mintegy álomban álltak egymással szemköt és mosolyogni sem mertek, a rabbi arca su-

6
biztosan
ARTIN
hashajtó dragee

Lengyelországban minden nemes a birtokán királyi jogokat gyakorolt és élet és halál ura volt. A felbuzsult földes ur megparancsolta, hogy a merész ifjú dobják a kutyái közé. Midőn Rabbi Majse Leib látta, hogy a rárohanó kutyák halálra fogják maragolni, gyorsan felöltötte fehér kopenyót, amit a nikolsburgi rabbittól kapott ajándékba, hogy ünneplő ruhában halon meg. A fehér kopény láttára mintha korbáccsal verték volna őket, a kutyák visszariadtak és vonirva lapultak meg a fal mellett.

Midőn a földes ur később elment, hogy megnézzé, mi történt az ifjával, megdöbbenve látta, hogy el és fehér selyem kaftánjában átszellemülve áll a reszkető és vonító kutyák gyűrűjében. Maga is megijedve a rendkívüli látomástól, megparancsolta, hogy most már azonnal távozzék el házából. De Rabbi Majse Leib nagyot dobantott lábával a földön: Nem mozdulok addig, amig a forintomat el nem fogadod és az embert szabadon nem bocsátod. A megrögtent földesur elfogadta a forintot, sajtákezelőg nyitotta ki a koresmáros börtönét s szabadon bocsátotta. A szaszovi cáddik pedig megkönyhülten folytatta útját a dalos lény 16 éjszakában.

Miért este el a szaszovi a Kol-Nidré Jomkipur este. Abban az időben, midőn a Kol Nidré ezer éves fájdalommal telt edes-bus dalának kellett volna felzengeni, a chászidok szorongásig megtöltötték a szaszovi cáddik szoházát, de a rabbi helye üres volt. A chászidoknak utasítások volt a Szaszovitól, hogy sohasse várijanak rá, így nélküle is hozzáfogtak az imához. A rabbi csak nagyokára érkezett meg.

Újabb antiszemita hullám fenyegeti a magyar zsidóságot

„Ne üsd a zsidót!”

A budapesti Turul bajtársi Egyesület akciót indít a zsidó bankok és vállalatok ellen

Az egyetemi tanórák alatt „Ne üsd a zsidót!” című sárga röpecdulákat osztogatót a Turul Bajtársi Szövetség vezetősége. Ezen a röpecdulán arra szólítják fel az ifjuságot, hogy szerdán, 27-én legyenek a Turulváuban, ahol a legközelebbi harca fogják felszólítani őket. A röpecdulán már előre bejelentik, hogy még eddig csak az egyetemi numerus mellett folytathat harcot a keresztény ifjuság, ezután új fronton is kell küzdeni. Azt írják: „Üsd minden törvényes eszközzel a zsidó bankot, műhelyt, gyárat és kereskedelmi vállalatot, amely Magyarországán kegyetlen numerus nullussával kizárja a gazdasági életből a magyarságot.” „Hidd el, bajtárs — szól egyik része ennek a röpecdulának — hogy a zsidóságot nem az ölmösöb, hanem a gazdasági retorzió sújtja.”

Valóban ez a szellem fűtté át azt a két-háromszáz egyetemi polgárt, akik összegyűlekeztek a hatalmas boltozatos pinchehelyiségben. Végváry József dr. országgyűlési képviselő, a Turul Szövetség országos fővezére kezdte a gyűlést.

— Kijelentem itt a sajtó képviselői előtt, hogy a tüntetésben nem volt részünk, attól távol állunk, de ugyanilyen nyíltan megmondjuk azt is, hogy igenis, van zsidókérdés.

— Eljen a sajtó! Ugy van! Van zsidókérdés! — zuggott fel a terem mintegy válaszul.

— A zsidóságot per centualitása mindinkább eltűnik a gyakorlati életben és mi azt szeretnők, hogy ott is éppen úgy érvényesüljön a numerus clausus, mint az egyetemeken.

Sarló János dr. országos vezér emelkedett ezután szólásra. — Kulturális téren ebben az országban még mindig az idegen az ur. A német kultura ütötte ránk a bélyegét és még nagyon sokra ma is katedrán vannak olyanok ezek közül, akik nem közülünk valók.

— Ami a zsidók elleni harcunkat illeti, arra vonatkozóan megállapíthatom, hogy a jobboldali körök csak szidták a zsidóságot, de nem végeztek alapos munkát. Mi annyira nem küzdünk saját előnyünkért, mint amennyire a zsidót sem azért gyűlöljük, amiért zsidó. Addig gyűlöljük csak, amíg elveszi a kenyereinket.

— A zsidók tütyüvel és röhögéssel kocsival jöttek be az országba, összekuporgatták a pénzt, elterítették a fiaiknak, ezek az unokáink és így jutott a kezükbe az ország gazdasági élete. Azután megvásárolták az újságokat és a politikusokat és most ott állunk, hogy ma, ebben az országban nem boldogul, csak az, aki az ő szekerüket tolja. Minden vezető bank, iparvállalat és kereskedésben ők vannak tulajdonban és csak tessék-lássék alkalmaznak egy-két diszjojt. Numerus nullus van a mi részünkön, mert csak zsidót vesznek fel. Nem üres zavarokat beszélnek, hanem komoly statisztikával bizonyítom ezt. A Magyar Általános Hitelbanknál a tisztviselők 77 százaléka zsidó, az igazgatóknak 90 százaléka, a cégvezetőknek pedig 75 százaléka. A Kereskedelmi Banknál 85 százaléka zsidó tisztviselő, 46,6 százaléka igazgató és 84 százaléka cégvezető. Egész sereg bankot

és iparvállalatot sorolt fel, majd biztosító intézeteket említett meg, ahol a felszólaló statisztikája szerint a zsidók 70—80 százalék tulsúlyban vannak. Budapest kereskedelmének 85 százaléka zsidók kezében van, a többi 15 százalék pincebén tengődő kiskereskedő magyar ember.

— Figyelmeztetjük most innen, erről a helyről a zsidóságot — mondja harsány hangon a szónok — hogy ebben a pillanatban Gömbös Gyula mérsékelt politikája mellett hallgasson az okos szóra és ne várjon addigra, amíg mi vesszük kezünkbe az ország intézését. Ma túlzott higgadság van, de mi lesz akkor, ha mi kerülünk uralomra, akikben tizenöt év igazságtalansága halmozódott fel. A kenyérrért kopogtatunk a zsidó vállalatok ajtajain, s az a válasz részünkre, hogy nincsen kenyér, mert a vallás az arcunkra van írva. Ez az igazság és aki ezt nem ismeri el, az hazug gazember. Még öt, legfeljebb tíz estendője van a zsidóságnak, hogy bekéssen átengedje nekünk a teret, ami a számaránynál fogva bennünket megillet. Ha ez alatt az idő alatt nem egyezik ebbe bele, akkor egy szélsőséges áramlat fogja őket elseperni. Elég volt!

— Pofonnal ezt a kérdést nem fogjuk meg oldani. Ha a zsidóság nem hajlandó a vállalkaiba bennünket is befogadni, akkor plakátokon fogjuk közhírré tenni, hogy az egyes vállalatok milyen állásban vannak zsidók.

Ezután ismét Végváry József országgyűlési képviselő emelkedett szólásra, aki hangsúlyozta hogy a tüntetéseken a Turulnak semmami része nem volt.

Hatéves terv a német zsidóság palesztinai kitelepítésére

200.000 német zsidót Palesztinába!

A Jewish Agency nagyszabású terve a Népszövetség szakértő-bizottsága előtt

Berlin. Néhány napja Berlinben tartózkodik dr. Martin Rosenbluth, a németországi zsidók Palesztinában való kitelepítésére alakult londoni központi iroda vezetője. Dr. Rosenbluth látogatása a kivándorlás és a palesztinai telepítés megszervezésével áll összefüggésben. A sajtónak adott nyilatkozatában a londoni központi iroda vezetője kijelentette, hogy a Jewish Agency nagyszabású tervet terjeszt a Népszövetség elé, mely 200.000 német zsidó Palesztinába való kivándorlását és kitelepítését irányozza elő a következő hat estendőre. A tervvezető, mely Artur Ruppín, a neves zsidó nemzetgazdász és kolonizációs szakértő tanulmányaira támaszkodik, a közeli napokban veszi tárgyalás alá az a szakértőbizottság, melyet a Népszövetség és a németországi menekültek kérdéseinek tanulmányozására küldött ki.

A szakértőbizottságban számos előkelő

Ideges és nyugtalan emberek korszaka

A ma embere beteg, idegbeállítottága a gyors tempo, a gyors evés, a gyors futás, a le nem maradás amely lassanként felőrli az idegeket és a különböző megbetegedéseknek sorozatát teremti meg.

Az emberiségnek vissza kell térni a természethez ahová őt 65 ösztöne köti, de a mai civilizáció felhasználásával. Az egész kulturerberiség napról-napra mindjobban kezdi felismerni, hogy az élő növényben oly csodálatos bőségben adja meg a természet gyógyható anyagát, hogy azt soha semmiféle előállított vegyszer pótolni nem tudja és nem is fogja tudni.

Most a legújában is az élő növényben fedezték fel azt a viláhirű gyógyszert is, amelyből a „Gastro D” készült, amelyet az emberiség az 5 világrészben megváltóként fogadott.

Itt a természet teremtő hatalmas csodájával állunk szemben. Emberek, kik 10—15 éve szenvednek, gyógyíthatatlannak hitt gyomor-bél-, epe-, vese és májbetegségeken rövid pár heti kezelés után teljesen meggyógyultak és ma, mint munkaképes emberek, ismét meg tudják keresni napi kenyereiket.

Kapható Császár Ernő gyógyszerárban, Bucuresti, Calea Victoriei 124, ahol megrendelhető 130 lej utánvét mellett.

A jót sokan és rosszul utánozzák.

Gyermekek hintőporban ma is a legjobb: **Stöfer**

Kellő időben védje meg a bőrét

Most kezdődik a nedves, hideg időjárás

NIVEA-crémme! Nincs más olyan bőrápóító krém, amely Eucerintot tartalmaz, ezért pótolhatatlan a Nivea créme.

NIVEA-CRÉME DOBOZBAN ÉS TUEUSBAN L. 16. — 72. — NIVEA-OLAJ L. 24. — 78. —

Grófi Coudenhove Kalergi:

Zsidók, mint kisebbség

A napokban jelenik meg R. N. Coudenhove-Kalergi grónak, a Pán-európa-mozgalom világhírű vezetőjének két rendkívül érdekes könyve. Az egyik címe: „A mai zsidógyűlölet”, a másik pedig „Az antiszemitizmus lényege”, amelyből alábbi szemelvényeket közöljük.

A zsidóknak, mint kisebbségnek való beállítása négyféle: mint vallásfelekezeti közösség, mint nemzet, mint faj, mint osztály.

Az kétségtelen, hogy a zsidók vallási kisebbséget alkotnak, már amennyiben hivatkoznak a vallásukhoz.

Ugyancsak kétségtelen, hogy Kelet-Európa zsidói a maguk jidisz nyelvvel és irodalmával, a maguk külön szokásaival és tradícióival nemzeti kisebbséget alkotnak. Nehezebb a kérdés Nyugat-Európában. Itt a zsidók nagyrésze nem érzi magát külön nemzetnek, hanem ama nemzetekhez tartozóknak érzik magukat, amelyek között élnek, amelyeknek nyelvét beszélik és amelyeknek hazafiságában osztoznak.

Ezen országok antiszemitizmusa mégis azon az állásponton van, hogy a zsidók nem tartoznak az ő nemzetikhez, hanem külön nemzetet, tehát Közép-Európában is nemzeti kisebbséget alkotnak.

A zsidóknak, mint faji kisebbségnek meghatározása a faj fogalmának új értelmezésén alapszik, amely szintén antiszemitizmusra vezet. Mert néhány évtizeddel ezelőtt nem forgott fenn kétség aziránt, hogy az európai zsidók és nemzsidók ugyanahhoz az emberfajhoz tartoznak: a fehér, vagyis a kaukázusi fajhoz.

Kétségtelen, hogy a zsidók közötti különbségek az árja és semita fajok közötti ellentétet és ezzel az emberfajok tulajdonképpeni meghatározását elvetették. A valóságban az európai zsidók nem alkotnak külön fajt, a zsidóság a fehér faj származata általában és földközi-tengeri faj különösképpen. Ez a származat az utóbbi két ézredékben alakult ki. A zsidóságra az előzők behatás sokkal erősebb, mint az európai faj többi származatánál. Ha tehát a faj az emberiség fájának egyik nagy ágát jelenti, akkor a zsidók nem alkotnak Európában fajt, mindenképpen nem faji kisebbséget. Ha faj alatt az emberiségnek maga közötti rokonság értendő, akkor a zsidók ebben a tekintetben valóban kisebbséget alkotnak a többi európaiakkal szemben, akik másfél évezred alatt vallási közösségük következtében huzamosan összekapcsolódtak egymással.

Jogos az a megállapítás is, hogy a zsidóság egy társadalmi osztály utóda. Mert még néhány évtizeddel ezelőtt is Európa zsidósága külön, önmagában lezárt kaszként élt. A harmadik Birodalom megalapítása óta a német zsidóság megint elnyomott osztály: szociális kisebbség lett.

Megdönthetetlen tény, hogy az európai zsidók a nemzsidó európaiakkal szemben kisebbséget alkotnak és egyik vagy másik szempontból kisebbségnek tekintettek.

De az is vitathatatlan, hogy ez a kisebbség az emberiség fáján nem ériékelen, hanem nagyon is kiváló ág. A zsidók mai nagyságukat kétezeréves vértanúsággal szereztek meg. A legtöbb foglalkozásból kizárva, sokszorosan megnehezített életfeltételek alatt tisztelettel meg kellett erősíteni a szellemüket, hogy pusztán

letüket a középkorban át megmentsék. Aki rest vagy tehetéstelen volt, nem állhatta meg helyét ebben a létért való küzdelemben és elpusztult. Csak a tehetségesebbek állták meg a helyüket és szaporodhattak. Aki gyengekarátu és gyáva volt, az a kényszerű és máglya láttára kikeresztelkedett és kilépett a zsidó közösségből. Csak a bátrak és erős akaratúak vívták végig a kétezeréves küzdelmet. Így azután minden modern zsidó ereiben mártír-vér folyik olyan emberek vére, kik inkább a lobogó máglyára mentek, mintsem cserbehagyják isticüket, hitüket, ideáljukat.

Aki hisz az átöröklésben, annak a zsidóknak az emberiség különösen értékes ágát kell látnia. Olyan ágát az emberiségnek, amelyet a szenvedés meacélozott és a gondolkodás emessé tette. Mert amíg a legtöbb európai még csak néhány generációval ezelőtt lépett ki az analfabétizmusból, addig a zsidók ősei évezredek óta olvasnak, írnak és szellemi problémákkal foglalkoztak.

Aki nem hallgat jelszavakra, de ezeket a tényeket megfontolja, az más képet fog alkotni magának a zsidóságról, mint azt a torzképet, amelyet az antiszemitizmus csinál. Ha egy nép nagyságát fel lehet mérni kiváló és jelentős gyermekeinek realis számával, akkor a zsidóság ma a legelső helyen áll. Példá rá a zsidó Nobel-díjasok viszonylagosan nagy száma.

Ez a kiváló szellemi képesség, amelynek a világ minden nem csupán egész sereg felfedezést köszönhet, hanem a művészet és filozófia szenilis alkotásait is, nem a zsidóság fizikai erejének árán fejlődött ki. A zsidó atléta nagy sporteredményei Európában és Amerikában hangsúlyosan beszélnek, mint az antiszemitizmus valamennyi ellenkező tézisé.

A zsidóság minden pártatlan kritikusának a teljesítmények alapján el kell ismernie, hogy a zsidó kisebbség szellemi, lelki vagy testi alacsonyrendűségéről szó sem lehet.

Es mégis egyoldalúság lenne annak meg-

Hogyan és miért halt meg Asa din el Kassam sejk, az arab terrorista banda vezére?

Jeruzsálem. Lassankint napvilágra kerülnek egyes részleteiben is azok a megdöbbentő részletek, amelyek jellemzik azt a harcmodort, ahogy a szélsőséges arab nacionalisták működnek Palesztinában. Rosenfeld Mózes zsidó rendőrt lelőtték Eincharodban. A gyilkossággal kapcsolatban a nyomozás alaposan meg-szervezett arab terrorbanda nyomaira vezetett. A banda létezéséről már korábban tudtak, de csak most sikerült végre ártalmatlanná tenni. Számos zsidó ellen elkövetett gyilkosság terheli a banda tagjainak lelkét. A „szent ügyért harcoló vitézség” volt a nevük és csak szélsőségesen fanatikus mohamedánokat vehettek fel soruk közé. Főcéljuk: zsidók meggyilkolása volt. Asa din el Kassam volt a banda vezére, aki megszervezte a haifai arab ifjúságot. Ez az arab terrorista Marokkóból származott, egyideig Tripolisban élt, majd Líbanból 12 évvel ezelőtt költözött Palesztinába. Ez a most

állapítása, hogy a zsidóság sorsának a fejlődés szempontjából csupa jó következményei vannak.

Az bizonyos, hogy az ezeréves üldözés és elnyomtatás egész sereg káros hatást hozott magával. Az is bizonyos, hogy a zsidók idegteret és lelki harmóniáját az állandó nyomás és tartós feszültség alatt szenvedték.

Elnyomtatott emberek és embercsoportok mindig más beállítottságra tesznek szert a környező világgal szemben, mint a szabadok és uralkodók. Ahelyett, hogy maguk döntsenek sorsukról, idegen akarat és idegen önkény tárgyal. Ez erősíti ellenzéki és kritikai beállítottságukat a pozitív beállítottság ellen. Fokozza a túlerőszakosságot, valamint előidézi az önmaga tulbecsés és alacsonyrendűségi érzés közötti ingadozást. Az emberekhez és dolgokhoz való beállítottság és magatartás természetellenes és mesterkélt lesz.

Mindazok a tulajdonságok, amelyek az elnyomtatás következményei és alacsonyrendűségi komplexumuk fejlődétek, el fognak tűnni, mielőtt a zsidóság életkörülményei megint normálisak lesznek. Sok közülük máris eltűnt. De újabb elő fogak bukkanni, ha győzni fog az antiszemitizmus új hulláma. De el fognak örökre tűnni, ha a zsidóság emancipálása végérvényesen sikerül.

A zsidó kisebbségi sors különleges tragikuma abban rejlik, hogy a zsidóságnak, mint kisebbségnek nincsen háttérje. Mert majdnem valamennyi nemzeti kisebbségnek vannak valahol néprokonai, akik önálló államot alkotnak, amely szükség esetén hajlandó segíteni rajtuk. Majdnem valamennyi vallási kisebbség tudja, hogy a határokon túl államok vannak, amelyekben a vallásukat követők többségben élnek és amelyek alkalomatlan megálljt parancsolhatnak az ellenük intézett vallásüldözéseknek.

A zsidóknak hiányzik ez a nemzeti vagy vallási háttér. Tudjuk, hogy sehol sem parancsolhatnak. Tudják, hogy sehol sincs kezükben az államhatalom, hogy mindenütt a többségi népek jóindulatára és lojaltságára vannak utalva. Mert nemcsak a saját államában kisebbségi, de az egész világon kisebbség a zsidóság.

Ez a tény adja meg a zsidó sorsnak a különleges tragikumát. De egyuttal megmutatja a zsidókérdés megoldásának utját.

rendőrgyötölöt talált gyilkos 65 éves volt.

Hogyan folyt le a harc? A jól felfegyverezett terroresapat és az ötven főtől álló rendőrküldönmény között órákig tartott a harc. A rendőrség nov. 20-án bekerítette a Seid nevű arab falut, hogy letartóztassa a banda tagjait. Amikor észrevették a rendőrkordont, tüzelni kezdtek fegyvereikkel. Öt bandita és egy R. M. W. Mott nevű angol rendőr esett el a harc folyamán. Az angol rendőr három éve szolgált a palesztinai rendőrségnél. Az 1933. évi októberi zavargásoknál is vitézül viselkedett, amikor kitüntetés is kapott. Huszonnyolc éves volt és egyetlen fia Angliában élő anyjának. Az elesett arabok között három sejk is volt. A terror csapat öt tagja a nablusi börtönben ül.

Az utolsó parancs elmondották a rendőrségen, hogy a harc megkezdése előtt parancsot kaptak a vezértől, hogy csak az angol rendőrökre löjjenek, de az arabokra ne. Megparancsolta azt is, hogy senki meg ne adja magát, mert aki megkísérelné azt ő fogja sajátkezüleg lelőni. A vezér volt az első, aki elesett. Azután következtek a többiek. A bandát különben két évvel ezelőtt szervezték meg Haifában és időnkint titkos összejöveteleket tartottak. Itt határozták el a kizemelt zsidók meggyilkolását.

Arab nemzeti körök „politikai” csoportnak igyekeznek feltüntetni a gyilkos társaságot, és az elkövetett gazetteket, a cionizmus és az angol impérium ellen elkövetett hősi cselekedeteket állítják be.

HIREK

A „Népünk” cikkének utáni nyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5696
Péntek: Kiszlev 10. Dec. 6.
Szombat: Kiszlev 10. Dec. 7.
Heti zsidra: יום שישי
Heli haltóra: יומה יקום
Szombat kezdete:
üzlet bezárás 4'10
gyertyagyújtás 4'20
Isteniszünet kezdete 4'25,
Szombat befejezése 5'20.

A zsidó ifjuság utja!
Ira: Schmid László
(Sahy-Ípölyszág)

Egy nép történelmét nem lehet elfelejteni, mert ez az emlékezés, mely mindannyiunk lelkében meghúzódik, valahol a tudatalatti élet erejét sarkában észérvetlenül és legtöbbször akaratanul visszaut a legkevesebbé várt pillanatokban, hogy eltűrhetetlen nyomot hagyjon, mint megérdemelt büntetést. A zsidó mult a feledés kelemes homályába burkolni még eszser inkább lehetetlen, mert az élet csodálatosan nagy gondot fordít arra, hogy jelenik minden létezőjében benne éljen egy hatalmas történelmekönyv, melynek lapjaira a sors sokhelyütt, nagyon sokhelyütt, véres tollal rajzolta be eltűrhetetlen jeleit.

Ennek a multhoz és történelméhez kötött népek az ifjusága magában hordja legszentebb emlékeit és ha ennek a multnak a tanulságait csak részben tudja levonni, akkor ez csupán azt bizonyítja, hogy felejteti akár minden törvényszerűség ellenére is!

A zsidó ifjunak gondterhelte arca, mely a legteljeszetesebb vonása ennek a szomorú korunk, legutóbbi a bizonytalanságot s a tévóvá-zást juttatja kifejezésre. Ez a bizonytalanság, mely természetes oka helyő egyensúlyozatlan ságoknak, rekedő: annak a nyílt harcnak, mely a sokarcu világnézetek ütközőpontján, az ifjuság lelkén a maga könyörtelen háborúját vívja. Ebben a harcban egyelőntlenül szerencsétlen a helyzete a zsidó ifjuságnak. Hiányzik a biztos talpa alól és a röghözköttetés, mely minden más népnél erősebb jelenik.

A ledöntött gettófalakat sikerült a történelemnek talán még rettenetesebb formában, a felszín alatt könyörtelenül felépíteni. S ez a szellemi gettó, az elszigeteltségnek ez a tragikus formája elhínti a zsidó ifju lelkében a gúlt csatáját.

A környező nép nem érti meg, hogy az a hangos vita, melyet a zsidó ifju viv állandóan környezetével, kiprovoált sorsjelenség. Szélsőségesen eltolódik nyugatra és keletre, mert keres és kutat kiutat ebből a bizonytalan létből. Ha a történelmi analízis az igazságot szolgáltatná állítható, akkor ez a zsidó ifjuság minden felrható hibájában csupán nyugalmát keresi, melyre jövője érdekében okvetlen és elsősorban szüksege van.

Egy nép világnézeti és politikai szempontból egységes nem lehet. Az egységes rétegező és törvényszerű jelensége a zsidóság életében is csupán azt bizonyítja, hogy minden népi tulajdonsággal rendelkezik. Keresi azt az életformát, hol életét nem nézik üveg alatt és önmagát érintő kérdésekben szeretne független lenni.

Ebben a természetellenes korlátok közé zárt életben ne mifele csodálkozunk azon, ha ennek az ifjuságnak vannak hibái is. Nem szabad félremagyarázni az okokat, hanem becsületes őszinteséggel meg kell látni azokat a gútlanságokat és szerencsétlen körülményeket, melyek okai esetleges helytelen irányú megmozdulásoknak. De nem szabad a zsidó ifjuság egy nagy részének hibás életmódját és erőfeszített magyarázatokkal menteni sem, mert önmagunkkal szemben vétkeznék akkor, ha a kemény ütblát helyett, gyáva mentegőtödzésbe kezdünk,

NEKÜNK CSAK KATZ-FÉLE SZÖVET KELL

MÁSUTT MÉGINYEN SEM FOGADJUK EL!

STR. AVRAM JANCU 1.

A zsidó ifjuságnak nem szabad elfelejtenie, hogy hatalmas kötelességei vannak saját népevel és fajával szemben. Vannak tradíciók, melyeket elfelejteni, vagy háttérbe szorítani több lenne mint tévedés.

A zsidó népek értékét és elhivatottságát jelentette hitéletének szentsége, erkölcsi tisztasága és a szociális igazságok tisztelete! Szem előtt tartja ezt a zsidó ifjuság tömegeinek minden része? Sajnos nem! A huszadik század nyomasztó légkörében megsejtett materialista világszemlélet éppen a lélek népének fiainál, a zsidó ifjuságnál talált hívőre.

De a betli néne, ki saját történelmének emlőin táplálta nyugatot és keletet megéri az élet szent törvényeinek igazságait. Ennek a népnél az ifjuság a fátaszó napi robot után vissza kell, hogy találjon a pergament fóliások lélekvilágába, mert emlékezetének legmélyén ott él a próféták öröksége, mely eddig életében is a létezését biztosította számára! S ez a történelem a zsidó ifjuságnak csak azt bizonyítja, hogy számára a színáji törvényiábla a kezdetet és véget jelent!

Minden kor ifjuságában tükrözi ki lényegét a nemzedékek munkája vagy munkátlanasága jelenti ifjaink képességét. A zsidóság sorsdöntő problémáinak részbeni megoldását fiatal nemzedékétől várja, s ezért kíséri annyira figyelemmel minden megmozdulását. A zsidó ifjuság utja remélhetőleg azt az ösvényt jelent, mely a zsidó nép boldogulásához fog vezetni.

Házasságokat a legnagyobb titoktartással és a legbiztosabb eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda. Cluj, Regele Ferdinand 116. Telefon 142.

Saját gyártmányú cipőt, garanciával legolcsóbban vehet SZIRMAY-nál, Oradea, Sas-palota.

Házasság. Grün Elemér Hateg és Drummer Irén Hateg házasságát kötötték. (Minden külön értesítés helyett.)

Newyork összes középületeinek ormá-tiz napig gyászológ lengett Bernhard S. Deutsch halála miatt. Newyorkból jelentik: Bernhard S. Deutsch, a newyorki városi tanács elnöke és az amerikai zsidó kongresszus volt elnöke 51 éves korában szívszélhűdésben meghalt. Temetés november 24-én zajlott le, melyen nagy számban vettek részt a newyorki zsidóság tömegei és vezetői, a különböző amerikai centrumokból küldött zsidó delegációk és az amerikai politikai és társadalmi élet előkelőségei. Roosevelt elnök, Herbert H. Lehmann newyorki kormányzó, La Guardia newyorki polgármester részvétüket fejezték ki az özvegynek. A newyorki polgármester elrendelte, hogy a gyász jelűl az összes középületek tiz napig gyászológót viselnek. Az amerikai zsidó kongresszus irodáit is bezárták egy hétre. Bernhard Deutsch az amerikai zsidóság egyik legnépszerűbb vezetője volt. Mint kiváló jogász és politikus előkelő szerepet vitt ki az amerikai közéletben. Néhány héttel ezelőtt még arról beszéltek, hogy Bernhard Deutsch lemond a newyorki tanács elnöki tisztéről és az Egyesült Államok legmagasabb törvényeszekének meghívását fogadja el Washingtonba. A zsidó közéletben is nagy szerepet játszott. Egyik vezére volt az amerikai hitlerellenes mozgalomnak. Egy évvel ezelőtt, amikor Stephen Wise lemondott az amerikai zsidó kongresszus elnökségéről és annak diszelnke lett, Bernhard Deutsch vette át a kongresszus aktív vezetését. Tevékeny részt vett a genfi zsidó világgkonferencia előkészítésében és munkájában, majd az amerikai zsidó kongresszus legutóbbi gyűlésén lemondott az elnökségről, hogy Stephen Wisenek adja át helyét. De ezután is aktív munkát fejtett ki a kongresszus keretében.

Megnyilt! Megnyilt!
Minden vevő ajándékot kap!
CORSO
PARFUMERIA a Bul. Reg. Ferdinand 11-b alatt a sarikon. — (Banca Románescával szemben) — A legolcsóbb és legmegbízhatóbb beszerzési forrás!

Őn is védekezzen
 a veszedelmesen elterjedő betegségek ellen a kellőmennyiségűt

Senlaslo
 (Szt. László)
fertőtlenítő szappanna
fertőzésektől

Megóvja a fertőzésektől

Vigyázzon, nehogy utánzóival szolgálják ki.

A lengyel közoktatásiügyi miniszter szigorú rendszabályokat ígér az antiszemita diákokkal szemben. Varsó. A lengyel egyetemi városokban állandóan megismétlődő zavargások az egész ország lakossága között nyugtalanságot keltek. Dr. Sommerstein zsidó parlamenti képviselő kihallgatáson jelent meg Chyp-linsky lengyel közoktatásiügyi miniszterrel, aki előtt feltárta a zsidó kiáskás és az antiszemita diákok által bántalmazott lakosság rendkívül szomorú és tragikus helyzetét. A miniszter figyelemmel hallgatta végig a képviselő interveccióját, majd kijelentette, hogy a hatóságokkal karöltve minden erejükkel azon lesznek, hogy helyreállítsák rendet a főiskolákon. Chyp-fiskolák rektoraival folytatott tárgyalásokat. linski közoktatásiügyi miniszter ezután a varsói Elhatározta, hogy mindaddig nem nyitják meg a négy főiskola kapuit, amíg a diákság körében uralkodó erjedés el nem múlik. A miniszter kijelentette, hogy ha az egyetemek uramnévni-tása után megismétlődőnek a zavargások, nyomában megsemmisíti az első szemesztert és a diákoknak újból be kell majd iratkozni és újra ki kell fizetniük a szemeszteri tandíjakat. A lengyel főiskolákon dúló zavargások hullámai most már Posenre is átterjedtek. Az egyetem orvosi fakultásán antiszemita tüntetéseket rendeztek a nemzeti demokrata diákok. A zsidó diákokat kényszeríteni akarták, hogy „gettópadok”-ba üljenek. A mezőgazdasági fakultáson is összeütközésre került a sor a nemzeti demokrata és a zsidó diákok között, melynek során a zsidó diákokat kikergették az előadó teremből.

J. H. Thomas angol gyarmatügyi miniszter lett, London. A Baldwin kabinet átalakulása alkalmából, gyarmatügyi miniszterre, — a kihez a mandátarius testületek is tartoznak, többek között Palesztina is — az eddigi dominion-miniszter J. H. Thomas lett kinevezve. Az eddigi gyarmatügyi miniszter Malcolm Macdonald, ezután átvészi a dominionok miniszterünetét. Ramsay Macdonald is helyben maradt, mint helyettes miniszterelnök és mint a titkos tanács elnöke.

Választási reform a lipcsei hitközségben. November 19-én a hitközség vezetői elhatározták a hitközség vezetői és az eddigi dominion-miniszter J. H. Thomas lett kinevezve. Az eddigi gyarmatügyi miniszter Malcolm Macdonald, ezután átvészi a dominionok miniszterünetét. Ramsay Macdonald is helyben maradt, mint helyettes miniszterelnök és mint a titkos tanács elnöke.

Zsidó diákok Anghelescu közoktatásiügyi miniszter előtt. Bucaresti. Anghelescu közoktatásiügyi miniszter az elmúlt heten öt zsidó diákot fogadott kihallgatáson helyesebben 4 diákot és egy diákleányt. Valamennyien a bucaresti egyetem orvosi fakultásán első éves hallgatók, akiknek nehézségeik árán sikerült a felvételi vizsgán átjutni, de az egyetem megnyitása óta naponta ismétlődő verekedésekkel akadályozták meg őket abban, hogy látogassák az előadásokat. A diákok részletesen ismertették a közoktatásiügyi miniszter előtt történetüket. Anghelescu közoktatásiügyi miniszter írásban közölte az orvosi kar dekárátsával, hogy tartoznak biztosítani a tanulás lehetőségét a kar összes hallgatói számára és megadni a módot a zsidó diákoknak arra, hogy nyugodtan látogathassák az előadásokat. A miniszter megígérte a zsidó diákoknak, hogy a jövőben nem fogja őket bántódás érni.

MASARYK

Néhány nappal ezelőtt röpült fel a hír Prágából. Szerinte a világon nagy szenzációt keltett. A csehszlovákiai köztársaság ősz elnöke rövidesen lemond és visszavonul dicsőös és küzdelmes életművétől, 86 éves a haladó európai demokrácia nagy vezére és agg korá nem enged, hogy továbbra is az élen álljon. Valószínű az is, hogy gondos atyja lévén szerezte népének, még életében rendezni akarja az utódok kérdését, Dr. Edouard Benes lesz utóda, akit rövidesen meg is választanak.

Az ember és a nagy filozófus Masaryk, már történelmi alakrá vált életében. Népének függetlenségét szerzett és az új idők vízeire vezette, biztosítva kormányzása alatt. A humanizmusról és demokráciáról alkotott nézetei, az emberiség történelmében is páratlan helyet biztosítanak számára. Az igazság fanatikus, annyira, hogy hasonlóan ebben a konvulziókkal teli Európában sem találja még egyet. Masaryk megmutatta nagyságát már régen, még a Hilsner nevben és azóta is. bármilyen magasra is lendült sorsa, hi maradt önmagához. Nem filozofizál, hanem Ember, aki szereti az embert és ezen keresztül színművével kísérte egész életén át, a legfőbb szenvedett embert: a zsidót és ezért beszélt a népi megbánásért és tisztelt heróikus munkáját, amelyet Palesztinában végez.

Bárha bölcs belátása és emberi nagysága, sokáig legyen utmutatója népének és az egész emberiségnek!

Zsidó szímfőnök zenekar létesítése miatt utazik Hubermann Broniszláv Palesztinába, Prága, Hubermann a napokban Prágában koncertezett nagy sikerrel és ebből az alkalomból palesztinai tervéről a következő nyilatkozatot adta a „Selbstwehr” című cionista lap munkatársának: Rövidesen Palesztinába utazom, hogy elintézzem azokat az adminisztratív és jogi teendőket, amelyekre „szímfőnök zenekarunknak” szüksége van. Bármennyire is szívesen felszök egy előadó, nagy zenekar létesítése Palesztinában, vágyaim ennél tovább mennek. Zenekademiát szeretnék Palesztinában, mely egyidejűleg humanisztikus tanszék is lesz és amelynek növendékei az intézet elhagyásakor egyetemi tanulmányra való érettségük fognak rendelkezni. Ez a zenekademiát „nemzetközi internátussá” kiegészíti — ez a cél legegyszerűbben. Szükségesnek tartom kijelenteni, hogy én nemcsak cionista vagyok. A cionizmus is a legmagasabb cél elérését szolgálja számomra és ezt Páncs Európában látom. Amit Palesztina felépítésében, az országépítés művében és erkölcsi erejében láttam, ami ideálizmus és rendületlen hit, és nemes lelkesedés láttam ott, mindezen eredmények és teljesíténié nyek hozzá fognak járulni az ostoba antiszemizmus lefegyverzéséhez.

A brestai hitközség ülést tartott, amelyen a kormányzat képviselői is résztvettek. Ez alkalommal különböző csoportok között egyezség jött létre. Az előjárásról ezután 5 liberálisból, 5 cionistából és 2 konzervatívól fog állani. Ennek folytatás a jótékonykésig ügyosztály és iskolai ügyosztály vezetői egyforma arányban lesznek liberálisok és cionisták. Az újonnan kreált ifjusági és kivándorlási osztályt cionista vezetőkkel töltötték be. Less, volt városi tanácsos továbbra is hitközségi elnök marad. Cionista részről azt várják, hogy a kórház ügyosztályba is kerül egy cionista, ahol eddig nem voltak képviselve.

Elegáns őszi és téli szövetkülönlegességeim kabátokban és öltönyökben megérkeztek HACKMAYER uriszabóság ORADEA P. Reg. Maria 3.

A romániai zsidóság egyetemes küldöttéje Tatarescu miniszterelnöknel, Bucaresti. Az elmúlt hét folyamán az itt-ott felbukkanó antiszemita megnyilvánulások és a jobboldali front erőteljes szervezkedése miatt, Tatarescu miniszterelnök előtt kihallgatáson jelentkezett a romániai zsidó szervezetek egyetemes küldöttéje és pedig a Zsidó Párt részéről Fischer Tivadart, Misu Weissmant és Samu Singert, az Uniuinea Evreilor Romani részéről dr. Fildermann, Sarateanut, Ornteint, a zsidó hitközség részéről Birman szentatort és végül Niemerover főrabbit. A miniszterelnök jóakarattal hallgatta meg a zsidók képviselőinek előterjesztését és megígérte, hogy intézkedni fog, hogy a törvényeket tiszteletben tartás és hogy a rendet az országban mindenütt biztosítsák. Ez a miniszterelnök kihallgatás jelentős eseményt a romániai zsidóság háború utáni történetében. Most történt meg először, hogy a pártokra szakadott romániai zsidóság egységesen jelentkezik a politikai élet fórumán és kollektíve nyilatkozik ki követeléseit. A zsidóság egységes fellépése láthatólag mely benyomást gyakorolt a miniszterelnökre.

A görög királyi ház restaurációja és zsidók. A görög királyi trónjának visszatárolása alkalmából a Jüdische Presszentrale a következő visszaemlékezést közli: 1920 novemberében a Jüdische Presszentrale szervezte Oscar Grün hosszabb ideig tartó audiencián volt az ismét megválasztott görög király, Konstantin előtt, aki éppen Luzernben tartózkodott. Alkalma volt a salonikii zsidók számára helyzetét feltárni, kiket akkor számos csapás ért. Így légezt a zsidó negyed és Venizelos rezsimje felbontása is mindig támadta, a zsidókat, azoknak rojalista magatartása miatt. Felhívta a király figyelmét ezekre a körülményekre és kérte támogatását. A király megígérte, hogy figyelemmel lesz a salonikii zsidók anyagi és kulturális kivánságaira és elősegíti a helyi törekvéseiket. Neonsokára ezután Salonikii városparancsnoka proklamációt adott ki, amelyben nyomatékosan hivatkozik arra a beszélgetésre, amelyet a király folytatott Luzernben és szubvenciókat adott az állam pénzéből, főleg iskolák alapítására, amelyek a héber nyelvet tették meg tananyagnak. Konstantin király azaz kívül 50.000 drachmát adott magánpenztárából a salonikii zsidó negyed felépítésének akciójához.

Három német zsidó négy órát uszott a tengerben hogy Palesztinába juthasson. Jeruzsálem Jelenleg tizenkét illegális zsidó bevándorló öltödi napja folytat éhségstrájkot, mert az elszendvedett büntetés dacára, nem engedik szabadon őket. Nyolcat azért nem engednek ki, mert eddig nem találtak senkit, aki az elbontott garanciat letette volna. Három Németországból menekült zsidó, akiknek nem volt certifikájuk, a hajó kikötésekor a tengerbe ugrottak és négy óra hosszúak usztak, amíg az akkori kikötőbe értek. Ott három napig tévelygtek, amíg a rendőrség elfogta őket.

PALESZTINA

Diesengoff polgármester vállalja a jelöltséget a tel-avivi községi választáson. A tel-avivi községi választásokra lázasan folynak az előkészületek. Ezen a választáson mintegy 25 ezer lesz a választásra jogosultak száma. Előreláthatólag a benyújtandó jelölési listák száma meg fogja haladni a huszat és közülük szerepel — ez alkalommal első ízben — a Hitachdur Oze Germania, a németországi bevándorlók szövetségének önálló listája is. A németek listavezetője Felix Rosenblüth, a németországi cionista mozgalom egykori ismert vezéralakja lesz. Diesengoff főpolgármester, aki eredetileg megtagadta a jelölés vállalását a december 15-i községi választáson, a különböző részről történt intervecciók hatása alatt megmáskította ezen elhatározását. Mint ismeretes, a polgármester a jelölterés megtagadásával a palesztinai kormányt a tel-avivi városi közigazgatással szemben tanúsított magatartása ellen akart tiltakozni. A palesztinai lap Diesengoff ezen elhatározásának visszavonását azzal a látogatással hozták összefüggésbe, amelyet a főkörmányzó tett néhány nappal ezelőtt a tel-avivi polgármesternél és valószínűnek tartják, hogy a főkörmányzó személyes intervecciója bírta rá Diesengoffot a jelölés vállalására.

A csehszlovák főkonzul megleghangú levelben gratulált Hugo Bergmannnak azon alkalomból, hogy az egyetem rektorává választották meg.

Népesedik Palesztina. Jaffe Lejba, a palesztinai nemzeti alap igazgatója, aki most Varsóban tartózkodik, érdekes nyilatkozatot tett a Palesztinában megtelepült zsidók helyzetéről. Elmondotta, hogy Palesztinában 15 év előtt 37.000 zsidó volt, ma már a zsidók száma 375 ezer. Lengyelországból ez alatt az idő alatt 150 ezer zsidó vándorolt ki Palesztinába. Egyelőre a múlt évben a kivándoroltak száma 25 ezer volt, Jaffe megalapította azt is, hogy tavaly a Palesztinába kivándorolt lengyelországi zsidók Lengyelországban maradt családtagjainak 250 ezer font sterlinget küldtek haza.

A Jewish Agency épületében a napokban tartotta meg az új executive teljes ülését, amelyen dr. Chaim Weizmann elnököt.

Angol és zsidó körökben, sőt az arab kereskedők körében is érthetően tartják, hogy a kormány megengedi és türi az arab szejó politikai árgótalmatlanná nyilvánítása kapcsán. A lapok kérdik: miért engedélyezte a kormány a rablóbanda megült tagjainak nyilvános temetését? Ez az engedély a legnagyobb angolellenes tüntetést és zavargást tette lehetővé Hafában, melynek angol rendőrök is áldozatul estek. Míg egyfelől az arab Felestin rámutat arra, hogy a banda vezetője Ezz Din sejk kommunista körökkel állott összeköttetésben, addig másfelől a többi arab lapok tovább folytatják dicsőítő kampányukat és kijelentik: „Ha a megült arabok hamisíték voltak, mi is azok vagyunk. A palesztinai rendőrség táviratilag azzal a kéressel fordult a szomszédos országok hatóságaihoz, hogy a nabluszi rablóbanda megöltökét és ott rejtőzködő tagjait fogják el.

A főkörmányzó visszérkezése után sajnálkozásának adott kifejezést, hogy a jeruzsálemi vízvezeték még nem készült el és annak a reményének adott kifejezést, hogy rövidesen teljesen elkészült a mű. A főváros vezetője a főkörmányzónak azt a választ adta, hogy a közmunkák tanácsa a szükséges eszköz beszerzésével küszöböskedett.

A nabluszi rendőrség egy újabb arab terrorbanda működését fedte fel. Letartóztatások eddig nem történtek.

Küszöbön áll a Legislative Council? Jeruzsálem. Az arab lapok újra hangoztatják, hogy november végéig befejeződnek az előkészítő munkálatok és megtörténik a Legislative Council (törvényhozó tanács) proklamálása. A főkörmányzó — írják az arab lapok — előbb a zsidó és arab vezetőkkel fog tárgyalni a Legislative Council ügyében, majd a hivatalos lapban közzéteszi a tanács megteremtéséről szóló törvényt. A ZsRÖ Távirati Iroda értesítése szerint a Jewish Agency és az Agudasz Jisrael között tárgyalások folynak abban az irányban, hogy egységes zsidó frontot teremtsenek a Legislative Council kérdésében. Minden remény meg van arra, hogy az egységfront létrejön, amennyiben az Aguda is tagadó álláspontra helyezkedik a törvényhozó tanács tervével szemben. A főkörmányzó a napokban hírtelen megbeszédett és magas lázzal ágyban fekszik. Orvosai remélik azonban, hogy a jövő héten folytathatja munkáját.

150 illegális bevándorló november 24-én felkereszte a Jewish Agency jeruzsálemi irodáját és kérte, hogy mielőbb rendezzék helyzetüket és legalizálják tartózkodásukat.

A cionista executive javaslatát a tel-avivi választásokra. Jeruzsálem. Megbízható helyről származó információk szerint a cionista executive tagjai rámutatván a jelenlegi politikai helyzetre, javaslatot tettek abban az irányban, hogy áprilisban el a december 15-re kitűzött tel-avivi városi tanácsválasztások harcától és a mandátumokat megégyezés után osszák fel egymás között az egyes pártok. Mint ismeretes, Diesengoff polgármester kijelentette, hogy nem vállal jelöltséget a legközelebbi választásokon tekintettel a kormány megatartására a városi tanácsnál szemben. Most Rosenach helyettes polgármester is követte Diesengoff példáját és ugyanazzal az indoklással szintén lemondott a jelöltségről.

Az ipari fejlődés. A palesztinai ipar fejlődése feltartóztatlanul halad előre tekintet nélkül a nemzetközi politikai feszültségre. Az év végéig mintegy másfélmillió fontot investáltak számos új nagy iparvállalatba. Tekintetbe véve az év első felében investált ipari tőkét, az év végéig ez az összeg két és félmillióra fog rugni. Az új üzemek közül elsősorban az új cementgyár bír nagy jelentőséggel, melyet 250.000 font alaptőkével létesítettek, továbbá a risoni cionista sörgyár 50.000, a nabla-jehuda silikatgyár 38.000 font, a haifai rizmalmol 35.000 font és a Phönícia üveggyár 20.000 font alaptőkével.

Elkészült a palesztinai törvénykönyv. Jeruzsálem. Megbízható helyről nyert értesülések szerint a Dreyton-féle háromkötetes törvénykönyv angol nyelven, a napokban már kikerült a nyomdából és a tavasszal már könyvtári forgalomba is kerül. Héber és arab nyelven egyelőre csak az első két kötet van készen, a harmadik, utolsó kötet rövidesen szintén elkészül.

Kereskedelmi főiskolát akarnak felállítani Palesztinában. Jeruzsálem. Nemrégiben egy kezdeményező bizottság alakult, amely azt tűzte ki célul, hogy kereskedelmi főiskolát létesít Palesztinában. Egy sajtóankét alkalmából bejelentették, hogy egyelőre 120 ifju jelentkezett a nyitandó kereskedelmi főiskolát akarnak látogatni. 20 tanár és lektor található majd elhelyezkedésén ezen az új főiskolán.

A tel-avivi mintavásár előkészületei. A legközelebbi mintavására folyó előkészületek kapcsán a mintavásár vezetője tervbe vette a kiállítás nagyméretű kibővítését és számos nagyletelőségű javítást az eddigi kiállítás rendezésével szemben. Az ezirányú tervet keresztülvitelére a mintavásár vezetősége értekezletre hívta össze az ország legtekintélyesebb építészeit, a híres Oszkar Kauffmann és Klein professzorok vezetésével. A mintavásár vezetői kijelentették, hogy számos új osztályt állítanak fel a kiállításon, amelyek eddig hiányoztak. Így külön osztályra lesz a mezőgazdaságnak és a kolonizációnak, a hajózás és kikötőművelésnek, a szociál-higiénának, stb. Lényegesen kibővített a Tocarec Haarec, a palesztinai ipari termékek pavilonját és külön építészeti hivatalt állítanak be a mintavásárra, amelyet a legnevesebb műszaki szakértők fognak vezetni. A mintavásárral egyidejűleg konferenciát hívják össze a keleti országok építészeit.

Jeruzsálem új épületei. Ebben az esztendőben nagyarányú építkezések voltak Jeruzsálem városában. A nagy építkezések közül kiemelkedő: az egyetemi klinika a Skopus hegyen melynek építése 100.000 fontba kerül, a judaisztikai intézet (18.000 font költséggel), az Anglo Palesztine Bank új épületszárnya (30.000 font költséggel), a csesemóthton a Skopus-hegyen (10.000 font), a talpióthi iparosházak és a Ha-poel Hamizrachí telepén emelt épületek (15000 font). Magánházak építésére 2.9000 fontot investáltak. Ezenkívül a kormány is számos új középületet épített.

Wegdyood ezredes válaszol Magnesnek Palesztina semlegesítésére vonatkozólag. A cionizmus híres keresztény barátja és angol alsházi képviselő Josiah Wegdyood válaszol dr. Magnes volt egyetemi rektorának arra a cikkére, amelyet Palesztina semlegesítése érdekében írt meg az olasz-abesszin konfliktussal kapcsolatban. Lehet, hogy az egyetemnek, ennek az előkelő zsidó intézménynek rektora a palesztinai olasz főkonzul tetszését megnyerte cikkével — írja — de benne és még sokban nagy felháborodást keltett. Angliában sok embernek az a nézete, hogy a kis népek jogot kell adni. Dr. Magnes, aki jogokat kér a zsidóknak és Palesztinának, a zsidókat arra akarja rávenni, hogy tagadják meg multjukat azzal, hogy megtöri az egyenjogúsítás gondolatát. A veszélyekhez szokott chalucok inkább belépnek a légiflottába semhogy megtagadják ezeket az elveket. Dr. Magnes, aki Amerikából jött jól tudja, hogy Amerika akkor sem maradt semleges, amikor a helyzet nem volt annyira bizonytalan, mint most és ezért figyelembe ajánlja a híres amerikai hazafinak, Patriéck, Henrynek szavait: — Olyan drága vajjon az élet és a béke, hogy ezért inkább láncok között és rabságban maradjunk? Isten örözen ettől bennünket. Nem tudom, hogy más miként gondolkodik erről, számomra azonban vagy szabadság, vagy halál létezik.

Megjelent
Magillas Matiszjafu
Chanuka története
 Héber — magyar szöveggel iskolai és magánhasználatra. Kapható a legelső héber könyvkereskedésben, Oradean Welz Ignacnál Bulevardul Regele Ferdinand 16.

Németország!

„A tempót a Führer szabja meg!”

Azzal kapcsolatban, hogy a német tözsdéről kiszorították a zsidó alkuszokat is, hosszabb cikket ír a Völkische Beobachter vezető antiszemita újság. „Az az evolucionális felfogás, amely a tözsdénél lett urra, jellemzi az egész gazdasági életet. Nézzünk csak vissza-felé, hogy a legutóbbi két év alatt mennyire visszavonultak a zsidók a gazdasági életben. A céltudatos nemzeti szocialista politika eredménye ez és ehhez nem szükséges a széjjeltört ablaküvegek szilánkjai. A Führeri gondolat azt is szükségessé teszi, hogy mindenki vakon vesse alá magát ennek. Így a zsidó befolyás is megtörik, de a tempót a Führer szabja meg! Neveztesen szócseplés arról beszélni, hogy bárki is befolyásolhatja a Führert ebben a kérdésben. Fogjunk van letörni a zsidókat, mert más fajtájuk. Mi magasabb és emberibb etikát akarunk ott, ahol eddig alacsonyrendűek voltak.”

Mózes, mint löpörgyáros

Minden kommentár nélkül, hü fordításban itt adjuk Jens Jürgens-nek, a „III. Birodalom” egyik népszerű írójának legújabb megjelent művéből az alábbi szemelvényeket. A könyv címe sem érdektelen: „Biblia Mózes, mint löpörgyáros, rablókapitány és főhősevista.” A szemelvények pedig így hangzanak: „Mózes a glicerinolajat mellékesen gyógyceciókra is felhasználta. Legfőképpen azonban egy félelmetes erejű robbanószer előállításánál alkalmazta, nevezetesen a „robbanóvíz” (Mos. IV. 19.21) készítésénél, melyet robbanóolajnak, nitroglicerinnek — C3 H 5 (No3 3) vagy Nobel féle robbanó olajnak is neveznek.” — Más: „Mózes 5 könyve nem isten szavait tartalmazza, hanem a héber rablósözövétség szabályait és haditerveit, az ér a rablósözövétségét, amely magát hitfelekezeteinek álcázta.”

Miért kobozták el a berlini „Jüdische Rundschau”-t

Berlin. A Jüdische Rundschau november 15-iki számát — mint megirtuk — elkobozta a hatóság. Az elkobozás egy cikk miatt történt, melynek „Öszinte gondolatok” volt a címe és szerzője Fabius Schach. A cikkben az áll, hogy a zsidó családi tűzhely az egyetlen menedékhelye a zsidóknak. „A zsidó nép sorsa multjában van és magában hordja a jövő reményeit.” Nem tudjuk megakadályozni, hogy szomszédaink ne hamisan ítéljenek meg bennünket, de nekünk lényegünk helyesen kell felfogni. Nem tudunk azon változtatni, hogy gyermekeinket az állami iskolákban idegeneknek ne tekintsek, de küldhetjük olyan iskolába, a zsidó iskolába, ahol büszkén érezhetik magukat és nem megvetettek. Nem tudjuk megakadályozni, hogy zsidó exisztenciák el ne pusztuljanak, de természetesen segíthetünk egymáson... Értsük meg az idők szavát és akkor mindent megnyertünk. Utunk mind-czék dacára felfelé vezet és a történelem a mi utunk utmutatója.”

Ezekért a kitételekért tiltották be a lapot.

Zsidó nem vehet felket és birtokot

A rostoczi bíróság nem engedélyezte egy zsidónak, hogy birtokot vegyen. Az ítélet indoklásában kimondja, hogy bár az írott törvények mást mondanak, a nemzeti szocialista alapelveknek nem felel meg az, hogy zsidó földet vásárolhasson. Ezek az alapelvei a nemzeti szocialista államnak és mert ma ez az uralkodó jog Németországban, a vételt nem ítélheti jogszerűnek. Ha a panaszos mégis úgy érezné, hogy háttérbe szorult egyéni érdeke, vegye tudomásul, hogy a nagy közösség érdeke fontosabb, mint az egyéni és a népi közösség nagy elve azt követeli, hogy zsidó ne szerezzon földet Németországban.

Ki a zsidó ügyvédekkel Berlin. Dr Frank igazságügyminiszter, a birodalmi jogász szervezet vezetője, a szervezett vezetőinek berlini konferenciáján bejelentette, hogy a harmadik birodalom jogi életéből, a legrövidebb időn belül teljesen eliminálják a zsidókat.

A nemzeti szocialista pártközlöny, amely Dr Frank bejelentését közli, nem említi meg, hogy milyen formában és mikor fog megtörténni a zsidó ügyvédek eliminálása. Az igazságügyminiszter mindössze arra hivatkozott, hogy a zsidó ügyvédek diplomájának elvétele a nürnbergi törvényekből „önként adódik”. A zsidó ügyvédek üzletét alacsonyították le a német jogot, ezért ugynekik, mint más „mértatlan” elemeknek ki kell válniuk ebből a hitvatásból. Ez nem csak az ügyvédi pálya megtisztítását fogja maga után vonni, de egyáltalán jobb érvényesülési lehetőségeket is biztosít a nemzeti szocialista ügyvédek számára.

Egy német titkos ügynök londoni jelentéséből:

„Legutóbbi jelentésemből azzal zártam, hogy remélni lehet, egy kedvezőbb hangulatváltozást az angol-német viszonyban. Sajnos, ez a reményesség azóta kedvezőtlenebb lett, különösen az utolsó hetekben lehet érezni azt, hogy az atmoszféra ismét megváltozott és a nép hangulata nemzeti szocialista ellenes. Ehez a hangulatváltozáshoz hozzájárult még, hogy a City me vadó körében arról suttognak, hogy rövidesen pénzügyi és gazdasági katasztrófa fogja éni Németországot, amely a mai rezsim pusztulását vonja maga után. Újabb jelenség az is, hogy sportkörökben, zsidó suttalmazásra, mindinkább tért hódít az a vélemény, hogy a jövő évi olimpián, amelyet Berlinben tartanak meg ne vegyenek részt, hanem inkább bajtörtélik azt az angol sportkörök. E pillanatban nem lehet a mozzsalom horderejét áttekinteni, azonban ez irányban még sok meglepetésre lehet számítani.”

Felozlatták a náci-zsidók szervezetét

Berlinből jelentik. Mostanában elterjedt itt annak a híre, hogy a „Verband national-deutscher Juden” szervezetet, amely Dr Neumann, szélsőségesen asszimiláns csoportja volt, felozlatták.

A Hitler rezsim kezdetekor 1933-ban, hálatalanul nagy propagandával kezdte meg működését az a zsidó csoport, amely Németország cionistáit és vallásos zsidóit egyszerűen hazaárulással vádolta meg, elfogadta a nemzeti szocialisták programját és gyalázatos módon dörgölözött a nácihoz. Természetesen a zsidóság széles rétegeiben nem nagy népszerűsége volt Dr Neumann hasonaszásának. Neki is sok gunyt és utálozást kellett elszenvedni, úgy írja, mint zsidó részről. Most végre elérte végzete. Felozlatták, megszüntették szervezetét és ezzel egy keserves zsidó szegénnyel kevesebb van.

Mozart után Perezet tiltják be.

Berlin. Hans Hinkel birodalmi kulturbiztos, a zsidó kulturszövetségnek megtiltotta, J. L. Perez „Nacht auf den alten Markt” című darabjának bemutatását, minden indoklás nélkül. Nemrégiben a zsidó kulturszövetség kérte, hogy Mozart zenedarabjait előadhassák. Erre az volt a válasz, hogy „tisztá írja” szerzőtől nem adhat elő a kulturszövetség. De most már a nürnbergi törvények értelmében kulturális autonómiajuk van a zsidóknak, miért nem engedik meg a kimondott zsidó darabok előadását. Mozart — tisztá írja: nem engedik. Perez — tisztá zsidó: nem engedik. Hát akkor mit engednek meg?

Talán, hogy a németországi zsidók kötelei vezüenek?..

Kérjük mindenütt az **»ALBA-IUCIA«** antiszeptikus pipere szappant

Kézműsöshöz használjuk az olesó és kiváló minőségű medve védjeggyü

»URSUS« szappant

Gyártja:

Breckner János r.1.
Alba-Iucia

Zsidó tehének — írja tehének

A „Wollsrathshausner Tageblatt” a következő Königsdorfi községi hirdményt tette köze:

„A község állatainak a járványoktól való megvédése érdekében a következő intézkedések rendeltettek el: 1. A szándékosan, vagy véletlenül zsidóktól vásárolt tehének nem engedhetők a község marhái közé. 2. Az olyan tehének, amelyek olyan istállóknak vannak ahol zsidóktól vásárolt állatok is találhatóak egy évi megfigyelés alá kell helyezni és addig nem engedhetők a közlegelőre. Ernst Schreyer polgármester.

A nürnbergi törvény és a baloldal elleni harc

Berlin. Hitler intervjuját adott a British United Pressnek, Hitler a müncheni zsidóellenes törvény létrejöttét azzal magyarázza, hogy a szélső baloldal felé hajlókkal szemben hatékonyan védekezni kell. Németországnak erős hadseregére van szüksége, mert határai mindentűnt nyitlak.

A lengyel belügyminiszter nyilatkozata a diáktüntetésekről

Varsó. A zsidó parlamenti klub tagjai Prof. Mose Schorr szenátor, J. Rubinstein rabbi képviselő, Dr E. Sommerstein képviselő, N. Trokenheim szenátor és L. Muzberg képviselő kihallgatáson jelentek meg Naezkiewitz belügyminiszter előtt. A megbeszélés sokáig tartott. A zsidó parlamenti képviselők részletesen megvilágították annak az agítációnak ereiményeit, amelyek antiszemita excessusokban nyilvánulnak meg. A miniszternek igen bőbeszédű anyagot adtak át arról, hogy milyen mértékben dolgoznak az antiszemita propagandisták, főleg a főiskolákon, akik azután kivonulnak az utcára is. Kérték olyan rendelkezéseket kiadását, amelyek biztosítják az élet- vagy nyombiztonságot a lengyelországi zsidóság számára.

Raezkiewitz belügyminiszter kijelentette, hogy megfelelő rendelkezések mentek ki a zsidóság biztonságának és védelmének érdekében. A miniszteri kihallgatás előtt a zsidó parlamenti klub helyiségében Dr Sommerstein képviselő fogadta a zsidó főiskolások deputációját, akik átadták neki azt a propagandanyagot, amelyet a nemzeti demokráta ifjúság a zsidók ellen terjeszt. Az egyetem és polittechnikum szenátusa újabb ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy tekintettel a még mindig tartó zsidóellenes nyugtalanságokra, továbbra is zárva maradnak a főiskolák kapui.

A legutóbbi lodzi kilengéséknél néhány zsidót megsebesítettek, közöttük ketőt súlyosan.

— FÜZŐ ÉS MELLTARTÓ KÜLÖNLEGESSÉGEK, legújabb külföldi modellek **Fuchs Manó** tűzőszalonban, Piata M. Viteaul 11-a, Ullmann-palota

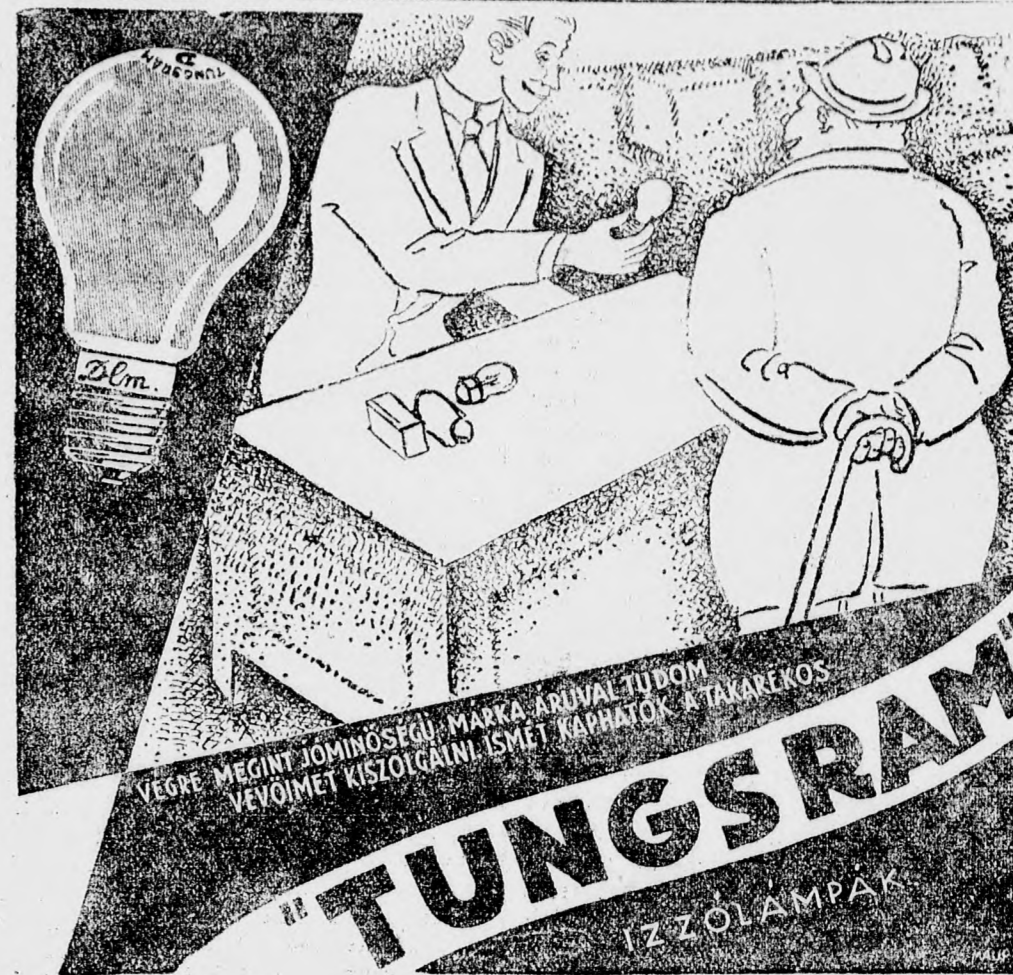
KÖZÉLET

A timisoarai „Hazamir” zsidó delegyelt zászlóavatósa, Timisoara. Az elmúlt héten lélekemelő ünnepség keretében avatta fel a timisoarai Hazamir új kék-fehér zászlóját. Az ünnepségen résztvett a város összes dalárdája nemzetiségre való tekintet nélkül. Nyíri Jenőné zászlóánya, a Hazamir küldöttségének élén érkezett a belvárosi templom bejáratához, ahol Weisz Antal alelnök üdvözli és gyönyörű virágcsokrot nyújt át számára. Amidőn pedig a zászlóanya a templomba lépett, a Hazamir férfi kórusa rázendített a „Báruh Hábita”. Dr Drechsler Miksa főrabbi románnyelvű imát mond az utalkodóért, majd héber és magyar nyelvű beszéddel felavatja és megáldja a zászlót. Fischer Samu kamagy vezénylete mellett a férfiak fröntikus sikerrel adott elő biblikus cnekeket. A Hatikva élénklése után rendkívül megható jelenet játszódott le. A testvérdalárdák zászlóikkal a Hazamir új zászlójához mentek hódolni és megülékik egymást. Könyv csillogott az emberek szemében, mert a város tradicionális felekezeti békéje elevenedett meg e zászlóavátáson. Az istentisztelet után a hitk. dísztermében vette kezdetét a díszközgyűlés. Nyíri Jenő hitk. elnök megnyitja után Kaulfeil Ernő kultúr és sajtóreferens részletes jelentésben számolt be a Hazamir eddigi sikeréről. Wiener Mór dr üdvözítő beszéde után sorra következnek a zsidó szervezetek köszöntései, amelyeket Dr Weisz Arthur, Dr Drechsler Miksáné, Nobel Sándor dr., Dr Nobel Sándor, Kardos Vilmos, Dr Pap Ilés, Herschkovits M., Grünberger Izidor, majd Dr Singer Jakab főrabbi s Schük Bernát or. főrabbi tartottak, és Nyíri Jenő elnök zárszavaival lelkes hangulatban ért véget a felemelő ünnepélyes közgyűlés. Erdemes megemlíteni, hogy a Hazamir feltűnően izléssé zászlóját Raducziner Bernáth elgondolása alapján Kaulfeil Ernő tervezte és rajzolta. Itt említtük meg, hogy a zászlóavató ünnepség napján este a városi színházban a Hazamir szimfonikus zenekara és férfikara koncertezett. A zsidó zenekar czuttal mutatkozott be Weinberger Frigyes vezénylete mellett. Katz Salamon és Weisz Jenő tókanátorok szólószóanakkal tomboló sikert arattak. Az est keretében fellépett a lugosi Hazamir is Filaret Barbu kamagy dirigálása mellett. Feltűnő sikert arattak Bilé Cecilia, Schelinger Sári, Citrom Géza, Weilandt Tivadar, Schiller Józsefné és Freund Leó zongoraművészek.

(J. A.)

A eluji Chewra Kadischa a Zsidó Kórháznál teendő újabb nagyszabású alapítvány ügyében választmányi ülést tartott, amelyen a Szentgyelet összes választmányi tagjai résztvettek. A választmányi ülés elhatározta, hogy az elöltség által előterjesztett és a bizottságok által már jóváhagyott javaslat értelmében a Chewra a már régebben megszavazott 500,000 letes támogatáson kívül újabb nagyösszeget szavaz meg, hogy ezzel tanujelét adja a kórház működése iránti elismerésének. A javaslatához Dr Sebestyén József szolt hozzá, ismerteti a kórház feladatait és munkáját. Szó-lásra emelkedtek még Adler Samu, v. hitközségi elnök, Weisz Gyula hitk. alelnök, Dr Reiter Artur, Landesmann Lajos stb., akik valamennyien a javaslat mellett foglaltak állást.

Az Országos Zsidópárt satumarei tagozata ingyenes jogsegélyre szorultak nagyszámára való tekintettel megalkította a jogvédő irodát töb helybeli zsidó ügyvéd vezetésével. Ezen iroda a satumarei város és mezeje zsidóságát bármely közigazgatási hatóság előtt képviseli, valamint állandó és ingyenes jogsegélyt nyújt esakis vagyontalanok részére. Hivatagos órák mindnapon délután 2-3 órá ideiglenesen Dr Goldstein Filop ügyvédi irodájában Str. Petru Rareș 3. sz. alatt, ahol naponta más-mások tisztájt Dr Fischer Sámuel tölti be, míg Tevovits Endre a titkári teendőket végzi.

— Szívbetegeknek és érelmeszesedésben szenvedőknek reggel éhgyomorral egy fél pohár fermentszes „Ferenc József” keserűvíz — a legkisebb erőlködés nélkül — igen könnyű ürülést biztosít, a gyomor és a belek működését elősegíti s az emésztés renyhességét csakhamar megszünteti. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy a rendkívül enyhén ható Ferenc József víz elősorsban agyvérzésre és guttaútre hajlamos idősebb embereknek tesz nagyfontosságú szolgálatot. A Ferenc József víz kapható gyógy szertárakban, drogueriákban és fűszerüzletekben.

A Keren Hajosod jubiláris gyűlése Clujon. Az elmúlt hét vasárnapján zajlott le Clujon a K. H. jubiláris közgyűlése rendkívül impozáns keretek között. Az ünnepi alkalomra két filoz. trix vendég, Vermes Ernő, a Zsidó Nemzeti Szövetség elnöke és Mose Geiger, a Keren Hajosod jeruzsálemi delegátusa jelent meg. A gyűlést Dr Balázs Endre, a Jewish Agency erdélyi tagozatának elnöke nyitotta meg román nyelven lendülettel szavakkal. Mose Geiger éles szavakkal világít rá az erdélyi cionista közélet hibáira. A mozgalom a helyett, hogy még sohasem látott lendülettel dolgozna, párharcokban merül ki. Vermes Ernő rendkívül hatásos szavakkal számolt be a zsidó építőmunka nagy teljesítményéről és felvázolja azt is, hogy mennyivel többbet, sokszorosan többbet lehetett volna alkotni, ha a zsidóság vagyonosabbjai megteszik kötelességüket az épülő zsidó országgal szemben. Dr Fischer József meleg szavakkal emlékezik meg azokról, akik szívük teljes melegevel ott állanak a K. H. munkája mellett és erejükkel meghaladva áldoznak a zsidó öntudat oltárán. Köszönti Vermes Ernőt 50 éves születésnapja alkalmából és Dr Balázs Endrét, aki magára vállalta a K. H. irányítását. Az ülés Dr Balázs Endre zárszavaival ér véget rendkívül lelkes hangulatban.

A valea lui mihalji Wizo tea és szendvics-estélyt rendezett. Házaszonycok voltak: Feldmann Károlyné, Glück Benőné, Deutsch Józsefné, Grosinger Emanuelné, Goldstein Miksáné, Jakobovits Dezsőné, Weisz Béláné, Polák Sámuelné. Az estélynek, mely nagyszzerűen volt megrendezve, ugy anyagilag, mint erkölcsileg nagyon szép eredménye volt.

Dr Adorján Armin izr. Irodai elnök, negyvenéves házassági évfordulóját ünnepi. Egész Erdély zsidóságának ismert és végtelenül nagyrabecsült alakja Dr Adorján Armin, az occident hitközségek országos szervezetének elnöke — aki hosszú éveket Oradea izr. hitközségének elnöke is volt — és ezt a pozíciót cserélte fel azzal, hogy egy országos occident zsidóságának feje legyen. Az általánosan tisztelt férfiú, akinek nevéhez számos maradandó zsidó intézmény létesítése fűződik, így az oradeai fiúarvaház megteremtése és még számos nagy zsidó intézmény, a napokban ülte meg szük családi körben feleségével Aufricht Irénnel, házasságának negyvenedik évfordulóját. Dacára annak, hogy az ősz elnök, minden külső ünneplést eltiltott, mégis a társadalom minden részéből felkeresték a jubileum alkalmából, hogy szeretetükről és tisztelőükről biztossítsák az erdélyi zsidóság kiváló vezéralakját. Az ország minden részéből, sőt klföldről is sokan gratuláltak.

Dr Adorján Armin elnöknek és családjának e szép jubileum alkalmából mi is ezton tolmácsoljuk jókívánságainkat és kívánjuk, hogy még hosszú ideig tudjon oly eredményesen dolgozni a nagy zsidó közösség érdekében, ahogy azt eddigi évtizedekben tette népének hasznára és üdvére.

A bacia-marei Wizo csoport is elkezdte ismét működését. Az első délután Weisz Sándorné elnökő lakásán volt, igen szép eredményes nyel. A következő teák Dr Sarudinálné, Boreș Bözsinné és Róth Zoltannálné lesznek. Az első délutánon Dr Herschkovits tartott igen érdekes előadást Feuchtwanger „Zsidó háború” című könyvéről.

Német antiszemita propaganda az angol tankönyvekben. Londonból jelentik: Az angol közvéleményt már figyelemztették arra, hogy az angol iskolák részére kiadott német tankönyvekben becsapószetek antiszemita propagandát. Most már az angol tanítók szövetsége adott ki tiltakozó iratot arról, hogy valóban kerültek ilyen kitételek a könyvekbe. Így például az angol felneveltek és gyermekeknek azt kell átfordítani hogy: „a zsidó faj bomlasztó hatással van”, majd az árják előkelőségéről példálózik a könyv. A kiadó kijelentette a nyilvánosság előtt, hogy tudta és beleegyezése nélkül kerültek bele ezek a változások. A kiadó sajnálja az esetet, bevonja a kiadást és kéri a már eladott példányok visszavételét, mert azokat meg akarja semmisíteni.

